

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvemski nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo

Ljubljana, Knaifova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. za vodu v Ljubljani št. 10.351.

Jugoslovanski parnik v nevarnosti

Silen orkan v Rokavskem prelivu — Jugoslovanski parnik na visokem morju ponesrečil?

Pariz, 20. septembra. Od včeraj popoldne vlada nad Rokavskim prelivom in na Severnem morju orkanski vihar, ki je po dosedanjih vesteh napravil zlasti ob francoski obali velikansko škodo. Kakor gore visoki valovi pljusajo preko obale in uničujejo obalne naprave. Več sto ribiških čolnov je voda odnesla, mnogo ribiških hišic pa je uničenih. Ladje, ki jih je vihar zalotil na morju, so v nevarnosti, da se potope.

Večina parnikov se je še srečno vrnila v luke. Promet v Rokavskem prelivu je popolnoma ustavljen. Dva italijanska parnika, ki se nahajata v višini Ouessanta, sta v nevarnosti, da se potopita in kličeta na pomoč. Zaradi silnega viharja pa se parniki ne morejo odzvati temu klicu. Okrog 250 milj od Bresta je v nevarnosti tudi neki jugoslovanski parnik, ki že od snoči neprestano pošilja klice SOS in sporoča, da se potaplja. Davi so klici prenehali, iz česar sklepajo, da je parnik že doletela katastrofa. Podrobnosti doslej še niso znane. Tudi neki angleški parnik kliče na pomoč.

Nejasen položaj v Nemčiji

Padeć nemških papirjev v New Yorku in Londonu — Uradni list italijanskih turistov o nemških volitvah

Pariz, 20. septembra. List »Information» objavlja daljši razgovor z nemškim notranjim ministrom dr. Wirthom, ki je izjavil, da katoliški centum ne bo nikoli sodeloval z narodnimi socialisti. Nemški ministri se nadalje naglasili, da je volila za ekstremiste večina mladina, ki je zaradi težkih gospodarskih razmer zradikalizirana in izgubila pravilno razsojdo političnega položaja. Minister je zaključil, da bo zelo težko obvladati množice mladih volilcev, ker so v sedanjih težkih časih zelo dovzetne za prevratna gesla komunistov in narodnih socialistov.

Berlin, 20. septembra. Nemška gospodarska stranka je v pruskem deželnem zboru predložila resolucijo, v kateri zahteva njegov takojšnji razpust, češ da po zadnjih državnoborskih volitvah ne predstavlja več volje volilcev. Večina pruskega deželnega zboru je odločno proti razpustu, ker smatra, da so sedanjí uspehi ekstremističnih strank le začasna pojava.

Newyork, 20. septembra. Na Wallstreetu so se včeraj razširile vesti, da je v Nemčiji izbruhnila revolucija. Nemški papirji so začeli zaradi tega naglo padati. Obligacije nemškega državnega posojila so padle od 84.375 na 81.875. Enaka panika je zavladala tudi na londonski borzi, kjer nemški papirji stalno padajo.

Rim, 20. septembra. AA. Uradni list fašistične stranke »Foglio d'Ordine» priobčuje članek o pomenu nemških volitev.

List pravi, da nobena izmed 24 strank ni dobila absolutne večine. Zato je izključena vlada posamezne stranke in bo treba sestaviti novo težko in neokretno koalicio, ki bo morala prekoračiti ogromne zapreke in bo bržkone v takem položaju, da ne bo mogla vladati. Glavna oznaka sedanjih volitev je triumf Hitlerja, ki se je izkazal kot nenavaden agitator in organizator. Tudi napredek komunistov zasluži pozornost, dočim je socialna demokracija izgubila teren. Tudi za druge stranke velja, da nimajo bodočnosti. Nova pokolenja so se nagnila na skrajno desnico in skrajno levo in odklanjajo načela prejšnjega stoletja, ki je pelo o liberalizmu, socializmu in demokraciji. Te pojave framazonstva so nadomestili novi politični sistemi fašizma in boljševizma. Ta alternativa se odraža na obzorju s čimdalje večjo jasnostjo in dramatičnostjo. Nemčija bo sedaj izbirala in bo ravnala po svojem globokem in nepremagljivem duhu. Ali je še kdo, ki veruje, da jo bo mogel streti? Kdo misli, da bo Youngov načrt izpolnjen in da bodo mirovne pogodbe večne? Vsekakor je zanimava nacionalna obnova Nemčije. Fašistična Italija si ne dela iluzij, nego se pripravlja.

»Praktične simpatije Jugoslovenom«

Brno, 20. sept. »Lidove Noviny« poročajo, da so v Brnu po vseh mestnih trgih, cestah in ulicah nalepljeni velikanski plakati, ki jih občinstvo z velikim zanimanjem čita. Na levem delu plakata je v rdečih črkah tiskano tole vprašanje: »Kako pokažete praktično svoje simpatije bratom Jugoslovenom?« — Na desni strani plakata je natisnjen odgovor: »S tem, da ne boste nosili denarja njihovim sovražnikom! — S tem, da boste posečali njihovo prekrasno primorje! — S tem, da se boste učili njihove govornice! — S tem, da boste podpirali delovanje Češkoslovaško - jugoslovske lige!«

Dunavska konferenca

Krakov, 20. sept. Danes je bila odprta mednarodna konferenca o rečni plovlbi na Dunavu in njegovih pritokih. Včeraj so prispele v Krakov delegacije 12 evropskih držav, ki so zainteresirane na tem vprašanju. Poleg držav, ki leže neposredno ob Dunavu, se konference udeležujejo tudi Poljska, Grčija, Švica in Italija. Vsaka država je zastopana po delegaciji, v kateri so štiri strokovnjaki, dva gospodarska eksperta in po dva zastopnika vlade. Jugoslovnski delegaciji načeljuje pomočnik finančnega ministra Gospodnetić. Jugoslovnski delegaciji je bil prirejen v Krakovu zelo prijeten sprejem in se je tudi pri tej priliki manifestiralo prijateljstvo, ki družijo obe slovsni državi.

Želje zobnih tehnikov

Beograd, 20. sept. V Beograd je prispele delegacija zobnih tehnikov iz vseh banovin, da razložijo na pristojnih mestih svoje želje o načrtu novega zakona o zdravniških za usne in zobne bolezni in o zobnih tehnikih. Slednji zahtevajo, da se dovolj samostojna ordinacija tudi zobnim tehnikom. Da se prepreči vstopanje premalo kvalificiranih moči v vrste zobnih tehnikov, predlagajo, naj se odrede strokovni izpiti, katere morejo polagati samo oni zobni tehnik, ki imajo najmanj 9 let prakse. Tudi zakonski načrt predvideva te izpite, vendar jih dovoljuje le onim, ki imajo 15 let prakse. Delegacija je zaprosila, naj se ugodni njeni prošnji za skrajšanje te prakse, ker bi bilo sicer okoli tisoč zobnih tehnikov in njih rodbin izpostavljenih težkemu položaju.

Smrtna nesreča beogradskega kavarnarja

Beograd, 20. sept. Včeraj popoldne se je pripetila v ulici Miloša Velikega huda nesreča, koje žrtev je postal znan beograjski kavarnar Vangelij Tofilović. Tofilović se je peljal na motornem kolesu. Vozil je precej naglo. Hoteč se izogniti nekemu drugemu vozilu, je zavozil decela na levo stran ulice. V tem trenutku je prišel z nasprotne strani tovorni avtomobil neke beogradske trgovke. Tofilović se je zaletel s svojim motorjem direktno pod kolesa tovornega avtomobila. Težko obložen avtomobil je šel preko njega in ga tako zmečkal, da je bil pri priči trarvet. Policijska preiskava je ugotovila, da je nesrečo zakrivil Tofilović sam.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.76, Berlin 13.457, Bruselj 7.8762, Budimpešta 9.8877, Curih 1095.9, Dunaj 797.05, Newyork 56.355, London 274.48, Pariz 221.87, Praga 167.59, Trst 295.50.

INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.12875, Pariz 20 245, London 25.04125, Newyork 515.1525, Bruselj 71.86, Milan 26.98, Madrid 55.20, Amsterdam 207.62, Berlin 122.78, Dunaj 72.725, Sofija 3.7325, Praga 15.29, Varšava 57.75, Budimpešta 90.225, Bukarešta 3.0725.

Madžarska in narodne manjšine

Zanimiva interpelacija v čl. parlamentu — Zafranje Slovakov na Madžarskem

Praga, 20. sept. Na četrtkovi seji češkoslovaškega parlamenta je predložil slovaški narodno-demokratski poslanec dr. Ivanka v imenu vseh slovaških poslancev interpelacijo na zunanjega ministra dr. Beneša zaradi izjav madžarskih državnikov. Interpelacija naglasja med drugim: Odgovor madžarske vlade na Briandovo spomenico o Panevropi, izjava madžarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena v madžarskem parlamentu, njegov znani govor v Debrecenu, izjava madžarskega zunanjega ministra Valka v »Echo de Paris« in razni drugi dokumenti dokazujejo, da vodi Madžarska irendentistično politiko, skrivajoč se pri tem za krinko zaščite narodnih manjšin. Na drugi strani priznava službena madžarska statistika, da živi na Madžarskem 148.000 Slovkov, ki nimajo niti ene slovaške ljudske šole, niti enega uradnika, ki bi uradoval v njihovem jeziku. Narod, ki tako postopa s svojo narodno manjšino, nima pravice, da se vzema za zaščito drugih narodnih manjšin.

Kapucinski pater obsojen zaradi veleizdaje

Pater, ki ne priznava čl. republike, češ, da sledi zgledu papeža

Znoj, 20. septembra. Pred okrožnim sodiščem so se morali zagovarjati po zakonu o zaščiti republike 37 letni kapucinski pater Karl Otto iz tukajšnjega samostana, 26 letni zasebni uradnik Feliks Christian in vpokojeni 60 letni davčni upravitelj Adolf Machatty zaradi veleizdaje, ki so jo zagrešili z monarhistično propagando.

Pater Otto je priznal, da se je 31. marca odpeljal s Christianom na Dunaj z namenom, da bi se informiral o položaju monarhističnega pokreta. Na Dunaju sta se nastanila v kapucinskem samostanu na Novem trgu. Priznal je, da je prejel od predsednika društva avstrijskih legitimistov sekcije svetnika Zessnerja-Spietzberga koleदारje cesarja Karla in da je imel razgovore s poslovođjo takozvane dunajske »molitvene lige« Viljemom Schmidom ter urednikom knjige »Huldigungswerk für Kaiser Karl« Francom Grublom. Priznal se je odkrito za monarhista in izjavil, da češkoslovaške države sploh ne priznava. Na vprašanje, zakaj se potem smatra za nedolžnega, je izjavil, da mora biti monarhist kot veren katoličan, ki je dolžan pokorščino papežu. Pater je proglasil Krista za kralja, kralj pa je monarh in more torej biti veren katoličan le monarhist, nikdar pa ne republikanec. Papež je varuh nad Habsburškim domom in v njegovih listinah se Oton Habsburški še vedno označuje kot pravoveljavni kralj Češke. Če je v svojih pismih žalil češkoslovaško državo in predsednika Masaryka, je sledil zgledu papeža, ki je označil kot drhal vse one, ki ne priznavajo Krista za kralja.

Na razna vprašanja predsednika senata se je obtoženc neprestano skliceval na papeža.

Uradnik Feliks Christian je priznal, da je bil član molitvene lige, zanikal pa je, da bi vršil kako propagando. Vpokojeni davčni nadupravitelj Machatty je priznal samo, da je patru Otta dejal, da bo molil za dušni blagor cesarja Karla, pater Otto pa ga je v svojih izpovedih precej obremeni.

Sodišče je pustilo patra Otta preiskati po psihijatrih, ki so ga označili kot fanatičnega mistika, duševno manj vrednega. Pater Otto, ki pravi sam o sebi, da ni noben »mislec«, je ostal duševno na razvojni stopnji 12 letnega otroka. Vsekakor pa ni duševno bolan, čeprav se ne more smatrati kot resen človek.

Sodišče je obsodilo patra Otta in Feliksa Christiana v smislu obsodbe vsakega na 6 mesecev zapora, prvega brez poostre, drugega pa s postom vsakih 14 dni. Machatty je bil oproščen. Sodišče je izjavilo, da bi bila za patra Otta sicer mogoča pogojna obsodba, ker pa je nepopoljšljiv, je v javnem interesu, da kazen odsedi. Christian ni mogel biti pogojno obsojen, ker je že bil obsojen po zakonu o zaščiti republike. Kot posebno olajševalna se je smatrala pri patru Otta njegova duševna zaostalost. Pater Otto in Christian sta kazni sprejela, zaradi oprostitev Machattyja pa je državni pravdnik prijavil vzklic: Ko bo pater Otto preстал svojo kazen bo od svojih predstojnikov prestavljen v kak avstrijski kapucinski samostan.

Delavski izgređi v Španiji

Spopadi med delavci in policijo — Sporazum med delavci in delodajalci / Barceloni

Madrid, 20. septembra. Uradno poročajo, da je prišlo v raznih španskih mestih do krvavih spopadov med stavkujočimi delavci in policijo. Več oseb je bilo težko ranjenih.

Pariz, 20. septembra. AA. Havas poroča iz San Sebastiana v Španiji, da je španski ministar prosvete prosil rektorja vseučilišča v Barceloni naj umakne ostavko.

Barcelona, 20. septembra. Položaj se je zadnje dni zelo zboljšal. Po dolgoletnih pogajanjih je prišlo med delodajalci in delovalenci do sporazuma. Stavka je v načelu prenehala. Danes se sestane skupščina stavkujočih, da sestavi besedilo sporazuma. Stavka preneha, čim bo podpisan sporazum.

Steiner je podolgastega obraza, črnih, nekoliko osivelih las, nosi pristizene črne brke in ima kostanjeve oči. Oblečen je bil v črno obleko, na sebi je imel trdo likano srajco z visokim ovratnikom, na glavi siv kosmat klobuk. S seboj je vzel zlato žepno uro z veržico, najbrž pa ima pri sebi tudi legitimacijo hrvaškega podporna društva »Merkur«. Oblasti domnevalo, da je Steiner najbrž izvršil samomor, ker je bil zadnje čase nekam čudno potrt.

Samomor mladega delavca

Tragedija 22letnega mladeniča, ki se je zaradi neozdravljive bolezni ustrelil v srce.

Ljubljana, 20. septembra. Davi po 6. uri se je na Vodovodni cesti ustrelil na stavi inž. Tornaga mlad delavec in sicer naravnost v srce. Poklicani stražnik je pri mrtvecu našel delavsko knjižico na ime Anton Bogataj, rojen 23. marca 1908 v Santiagu v Južni Ameriki, pristojen v Oslico, srez Kranj. Bil je zaposlen v Ljubljani, drugače pa je stanoval pri svoji materi Mariji Wolf, pekovi v Žirih. Truplo nesrečnega mladeniča so prepeljali v mrtvašnico. Vzrok samomora mladega fanta je najbrže neozdravljiva bolezen, kakor sta vsaj izpovedala sodelavec Valentin Ječe in pokojnikov bratranec Andrej Eržen, ki je tudi zaposlen na isti stavbi. Te dni je v OUZD dobil nakazilo za bolnico, kjer so ga pa včeraj odslorili zaradi velikega pomanjkanja prostora, čeprav je bil slučaj nujen. To je na itak potrega fanta tako porazno učinkovalo, da je videl v smrti edino rešitev. Segel je po samokresu in si končal življenje.

Policijska uprava je te dni prejela dopis orožniške postaje v Kranju, da je 17. t m odšel iz Kranja in brez sledu izginil ravnatelj tamošnje družbe »Kokra«. Aleksander Steiner, rojen 1882 v Vel. Trojstvu, srez Bjelovar in tja pristojen, oženjen.

Smrtna nesreča

v tunelu pri Šmarju

Ljubljana, 20. septembra. Sinoči se je pripetila v tunelu pri Šmarju na dolenski progi težka nesreča, katere žrtev je postal okoli 60letni progovni brzojavni mojster Josip Muser iz Ljubljane. Davi so ga našli mrtvega v tunelu. Kako se je Muser ponesrečil, dosedaj še ni znano. Oblasti domnevalo, da najbrže ni čul prihajajočega vlaka, ki ga je zagrabil in z vso silo vrgl ob steno, kjer se je nesrečnej ubil. Na truplu sicer ni vidnih zunanjih poškodb. O nesreči so bili obveščeni orožniki, ki so odredili prevoz trupla ponesrečenega Muserja v mrtvašnico v Šmarje. Pokojni Muser je bil oženjen, doma je iz Šiške, ter je poleg žene zapustil še tri neprekrbjene otroke. Tragična smrt vrlega moža je vzbudila splošno sožutje, zlasti pa vsi sočustvujejo s težko prizadeto njegovo rodbino.

Danes popoldne se v Šmarje odpelje posebna komisija, da ugotovi vzrok Muserjeve smrti.

Izjave nemškega vojnege ministra

Nemška vojska ima baje lesene tanke in topove

Berlin, 20. septembra. AA. Veliki manevri državne brambe so bili zaključeni z defilejem čet pred predsednikom republike Hindenburgom. Defile je trajal dve uri in mu je prisostvovalo okoli 100.000 oseb iz vseh krajev Nemčije. Med defilejem so bile burne ovacije predsedniku republike Hindenburgu.

Pariz, 20. septembra. AA. Havas poroča iz kopališča Kissingen v Nemčiji, da je imel po končanih letošnjih manevrih nemške vojske minister za narodno obrambo Groener govor, ki je med drugim dejal, da so letošnji manevri podali jasno sliko o nemški razorožitvi. Pri manevrih je sodelovala samo divizija pehote in divizija kor-

njenice, dočim je morala vojska uporabljati fiktivne tanke in lesene topove. Misel, razširjena v inozemstvu, da bi mogla Nemčija hitro mobilizirati veliko vojsko, je brez podlage. Prav tako je neosnovana trditve, da bi se mogla Nemčija oborožiti s pomočjo drugih držav. Minister Groener je pri tej priliki kategorično demantiral, da bi Reichswehr vodila posebno zunanjo politiko. Vojska je brez ugovora podrejena zunanji politiki, ki jo vodi nemška vlada.

Berlin, 20. septembra. Pri zadnjih vajah nemške državne brambe v južni Nemčiji so bili ubiti 1 častnik in 2 vojaka.

Korupcijski proces na Dunaju

Na tožbo graškega podžupana dr. Straffelle je bil urednik »Arbeiter Zeitung« deloma oproščen, zaradi nekaterih obdolžitev pa obsojen na globo 5000 šillingov

Dunaj, 20. septembra. Po tridnevni razpravi je bil nocaj končan senzacionalni politični proces med graškim podžupanom dr. Straffello in dunajsko »Arbeiter - Zeitung«. Ko je dr. Straffella kandidiral za mesto generalnega direktorja avstrijskih železnih železnic, je nastopila »Arbeiter Zeitung« ostro proti temu in v obsirni polemiki očitala dr. Straffelli, da je zlorabljal svoj položaj in nakupil delnice lokalnih železnic, da bi osebnbo obogatel. »Arbeiter - Zeitung« je izrazila zaradi tega bojazan, da bo tudi v svojem novem položaju kot generalni direktor železnice izkoriščal položaj in svoje osebnbo koristi. Pri tem se je zlasti opirala na to, da obstoje pri generalni direkciji razni tajni fondit, ki jih uporabljajo za podporo Heimwehra in krščanski socialce. Dr. Straffelle je za vse očitke tožil odgovor-

nega urednika »Arbeiter-Zeitung« dr. Polak, ki pa je nastopil dokaz resnice. Za razpravo, ki je trajala cele tri dni, je vladalo v avstrijski javnosti ogromno zanimanje. Listi so prinašali po več strani dolga poročila. Zaslanih je bilo cela vrsta prominentnih politikov, državnikov in ministrov ter bivša generalna direktorja avstrijskih železnic. V dveh točkah okrožnice, zaradi očitka nekorektnosti in nedopustne špekulacije, je bil toženi urednik oproščen, v ostalih 14 točkah pa obsojen na 5000 šillingov, odnosno na 1 mesec zapora. Današnji listi povdarjajo v komentarjih, da je uspel dokaz resnice prav v onih točkah, ki so javnost najbolj zanimale in ki onemogočajo nadaljno javno udejejtvozanje dr. Straffelle. Njegovi zastopniki so proti tej oprostitvi toženega urednika vložili priziv.

Stavbno gibanje v Ljubljani in na periferiji

Aleksandrova cesta postaja velemestna — Poleg drugih večjih poslopij v mestu zidajo na periferiji mnogo vil in manjših hiš

Ljubljana, 20. sept.

Pred leti je bila zgradba palače Ljubljanske kreditne banke prava senzacija za Ljubljano. Ni še dolgo tega, ko je na prostoru omenjene palače rasla trava in stali dvokolni vozički naših postreškov v dolgi vrsti. Zdaj se pa košati ob Aleksandrovi cesti dolga vrsta avtoizvoščkov, promet je postal živahniji, prometni redarji imajo dela čez glavo, po mestu pa na vseh koncih in krajih poganjajo iz tal v ameriškem tempu vile, hiše, palače itd.

Zdaj ni več senzacija zgradba petnadstropne palače, pač je pa še vedno senzacija, da rasto nenkrat v neposredni bližini tri take palače, ena celo nebotičnik, in da so začeli graditi še četrto. Priznati moramo, da se je tudi Ljubljana nalezla amerikanizma — kar se tiče njene gradbene delavnosti. Doba tehnik je na pohodu in tudi naš provincializem se ji ne more upirati.

Na Aleksandrovi cesti, med Ljubljansko kreditno banko in stavbo palače zavarovalnice »Dunav« so pričeli kopati temelje za petnadstropno hišo z mezaninom g. Fr. in Ljudmilo Kambič iz Ljubljane. Gradnjo je prevzel gradbeno podjetje inž. Dukic in drug, ki računa, da bo zgradbo spravilo pod streho že do 20. decembra. Kvadratura zazidane ploskve znaša 667 m². V pritličju sta projektirana dva velika trgovska lokala, v mezaninu pa dve trgovski pisarne. V nadaljnih nadstropjih, ki imajo enak tloris, sta ob cesti strani po dve štiriobrobni stanovanji s pritliklji. Na dvoristi pa dve dvosobni stanovanji. Sobe bodo velike, one na ulico z lepimi »erkerji«, kuhinje bodo imele čiste balkone, stanovanja pa še lepe predsebo in seveda tudi kopalnice. Opremljene bodo z najmodernejšim komfortom. — kakor: s centralno kurjavo, mrzlo in toplo vodo, elektriko, plinskimi štedilniki itd. Razume se, da bo poleg stopnic tudi dvigalo, ker v šesto nadstropje je že visoko. S to hišo, odnosno palačo, bo fronta Aleksandrove ceste ob Kreditni banki končno izpolnjena, tako da bo ob nahi promeniadi v kratkem cel niz velemestnih palač. To bo ljubljanska V. avenija.

O fasadi Kambičeve hiše odloča se mestni gradbeni urad. Zahteva se predvsem, da bo zunanjost teh palač harmonizirala. V to svrhu bo tudi podaljšan od Kreditne banke glavni venec nad petim nadstropjem, tako da bo segal čez vsa tri pročelja. Projektanti načrtov omenjenih novih palač so se pri izvedbi načrtov morali tudi ozirati na nadstropne višine palače Kreditne banke zaradi enotnosti fasad. Pri Kambičevi hiši se predvideva prehod skozi dvoristi v Gajevo ulico, tako da je ta prehod že sam po sebi ulica, v kateri bodo tudi na obeh straneh izložbe trgovskih lokalov — torej ulica v hiši, podobna ameriškim podzemskim ulicam. Razlika je le v tem, da je nad slednjimi zemlja, nad prvo pa hiša.

Da so naša podjetja kos visokim zgradbam, nam predvsem dokazuje graditev palače zavarovalnice »Dunav«. Zdaj so že pri betoniranju ogrodja III. nadstropja ob enem z železobetonskimi stropi. Približno vsak teden se palača dvigne za eno nadstropje, kar je za Ljubljano nedvomno rekordna hitrost. Da delo tako lepo napreduje, je pripisovati vzorni organizaciji istega in modernim tehničnim pripomočkom. Beton meša stroj na bencinski motor, poseben motor ga pa po dvigalu naglo dviga v poljubne višine. Za betoniranje stropnih konstrukcij imajo poseben opazil in pločevine, ki se do zdaj ni bil v Ljubljani v rabi in ki omogoča naglo zaopazanje. Kakor je videti, bo stavba imela kmalu vrh.

Interesantno je, da nimajo nosilni armirani betonski stebri pri omenjeni palači v pritličju v obsegu nič več kot 60x60 cm. Mnogim, ki še železobeton ne poznajo, se zde prešibki.

Delo pri ostalih palačah v bližini, o katerih smo že poročali, tudi še dokaj zadovoljivo napreduje.

Trgovski dom v Gregorčičevi ulici ne bo gotov pred oktobrom, kajti zidariji, mižariji in sobni slikarji imajo v pritličju še precej dela. Zadnje dni so postavili na ravno streho železno ograjo in namazali temeljno zidovje z žgano smolo. Slavnostna otvoritev bo najbrž v prvi polovici oktobra.

Impozantna palača Vzajemne zavarovalnice na Masarykovi cesti bi morala biti dograjena in porabna že minul teden, pa je še zdaj nekaj kamnoseškega, zidarskega in mizarskega dela v pritličnih prostorih. Pravijo, da bodo koma v tretih tednih vsa dela gotova.

Zavarovalnica »Dunav« na Aleksandrovi cesti je zrasla že do tretjega nadstropja. Tu je vsa gradnja in opažih, v katere stavijo železne palice in tlačijo beton. Zidanje gre uspešno od rok, da bo impozantna stavba že do 30. septembra pod streho. Palača bo šele drugo leto gotova.

V Gajevi ulici kopljejo gramozna tla za betonske zidove večnadstropne zgradbe, v kateri bo posloval Hranilni in posojilni konsorcij javnih nameščencev in upokojenčev v Ljubljani. Kmalu prično zidati betonski temelj ter z zidno opeko, tako da bo ponosno poslopje vsaj povečini letos zgrajeno in spravljeno pod streho.

Na vogalu Miklošičeve in Masarykove ceste pripravljajo tla za temelj železobetonske stavbe, ki so si jo omislili naši »črni umetniki«. Palača bo imela štiri, ozioroma pet nadstropij. Stala bo približno 3.5 milijona dinarjev.

Ni še dolgo tega, ko so bile na idiličnem Mirju domala same nižve. Zjadnja leta pa je zraslo tu lepo število modernih hiš in vil. Letos si je zgradil inž. Alojzij Hórvat

v Murnikovi ulici svoj dom. V Groharjevi ulici pa kopljejo delavci z gramozom pomešana ilovnata tla, kjer bo stala enonadstropna domačija Josipa Oražma. V tleh bo pralnica in drvarnice, stanovanje za hišnika in shramba za avtomobil. Stanovanjski bosta v visokem pritličju in v prvem nadstropju. Poslopje bo letos le povečem zgrajeno in pokrito, gotovo in porabno pa prihodnje poletje. Zidanje je prevzel stavbni Matko Turk.

Šiška kar naprej zida. V Gubičevi ulici, ki veže Frankopansko z Jernejevo cesto, bo imel svoj hišo Makso Urek. Trenutno je v delu betonsko temeljno zidovje. Stanovanja bodo v nizkem in visokem pritličju, v prvem nadstropju in pa pod streho. Poslopje se letos vsaj v grobem zgradi in pokrije, kmalu spomladi se stranke vselijo v svežle, moderne sobe. Ker v Gubičevi ulici ni vozovnega prometa, ne bo silil prah v sobe. Zidanje vodi stavbni inž. Ivan Tornago.

V Podjurski ulici je betonski temelj za Skoporčev hišo gotov. Zdaj zidajo že z zidno opeko. Pod to streho bodo stanovanja v nizkem in visokem pritličju in v prvem nadstropju. Hiša bo imela ravno streho. V glavnem bo gradnja gotova letos, podrobna dela se pa izvrše prihodnje leto. Zidarska dela je prevzel stavbni inž. Ivan Tornago.

Na vogalu Podlimbarskega ulice in Kettejeve ulice bo imela svoj dom ga. Marija Pinterič. V njeni hiši bodo stanovanja v nizkem in visokem pritličju in v prvem nadstropju. Težki hite kopati gramozna tla, da čim prej prično zidariji s svojimi deli. Stavba ima biti že letos gotova in porabna. Gradnjo ima v rokah stavbni inž. Ivan Tornago.

V Staničevi ulici (za Bežigradom) kopljejo trda tla za enonadstropno domačijo Janeza Legata. Stanovanja bodo v nizkem in visokem pritličju in v prvem nadstropju. Pri količjak ugodnem vremenu bodo zidarska dela v dobrih dveh mesecih gotova, ostala dela nekaj kasneje, a vendar že to leto. Zidarska dela izvrši stavbni inž. Ivan Tornago.

Na 24 metrov visok zidarski oder, ker ga hočemo vzdigniti za 21 metrov: visok bo torej 45 metrov ter bo gledal čez vsa poslopja v Spodnji in Zgornji Šiški.

Tudi moščanska občina očituje živahno stavbno gibanje. V zadnjih dveh, treh letih je zraslo v njej 200 samih modernih, ličnih hiš in vil.

Posebno pridno zidajo na Selu. V Tovarniški ulici rase iz gramoznih tal visoko pritlična hiša železniškega uslužbenca Karbe. Zidanje je že tako uspelo, da bo v kratkem pod streho. V Karbovi hiši bodo tri stanovanja in sicer: v nizkem in visokem pritličju ter pod streho. V poldrugem mesecu ali kaj bodo vsa dela gotova in se stranke vselijo. Gradnjo izvršuje zidarski mojster Jerko.

V Prešernovi ulici (na Selu) stavijo te dni ostriše na enonadstropno hišo trgovskega zastopnika Avgusta Tavčarja. V pritličnih prostorih bodo obrtni lokali. V nizkem pritličju, v prvem nadstropju in pod streho pa stanovanja. Tesarji hitijo z delom, da olajšajo zidarjem ometavanje sten. Zidarska dela vodi zidarski mojster Rudolf Saksida. Hiša bo porabna letos v novembru.

Bliž Tavčarjeve domačije na vogalu Prešernove in še neoznačene Gregorčičeve ulice je v delu betonsko temeljno zidovje za visokopritlično hišo poštnega uradnika Hinka Blaša. Stanovanja bodo v nizkem in visokem pritličju, pa tudi pod streho. Hiši bo prizidan ličen balkon. Zidanje je prevzel zidarski mojster B. Černe.

V Tovarniški ulici si tudi stavi svoj dom železniški uslužbenec Makso Avsec. Imel bo sobe v nizkem in visokem pritličju in pod streho. Hiša bo vsaj notraj v sestransko gotova in torej porabna, spomladi se pa omečejo tudi zunanje stene in izvršijo ostala dela. Avsecu zida zidarski mojster Vinko Borec.

V sosadni, to je v Prešernovi ulici je v izkopanih tleh zgrajen visok opaž za betonsko temeljno zidovje visokopritlične hiše mizarja Franceta Prelovška. V tej hiši bodo tri stanovanja, namreč v nizkem in visokem pritličju ter pod streho. Zidanje je prevzel zidarski mojster Tekavec.

Sokol

— Sokol I na Taboru priredi v nedeljo, dne 21. sept., in v nedeljo, dne 28. sept., obakrat ob 9. uri dopoldne, društveno lahkoatletično tekmo. Prvo nedeljo tekmujejo člani in članice, drugo nedeljo pa moški in ženski naraščaj.

— Nov sokolski dom si gradi sokolsko društvo Stara Pazova. Z delom so začeli dne 1. septembra letos in bo dom v kratkem pod streho. Dom bo imel veliko teovadnico in še 6 drugih prostorov ter bo veljal okrog 250.000 dinarjev, 200.000 dinarjev ima društvo že zdaj na razpolago, ostanek pa upa še nabrati.

— Brat Karel Zintl. Te dni je bil vpepeljen v olivskem kremenarstvu brat Karel Zintl. Bil je krasen človek, po duši in po telesu. Njegovo zares junaško telo je ovekovečeno na sokolskem znaku za članstvo »Na straži«, pri katerem je bil za model svojemu prijatelju, kiparju bratu Suchardu. Teško ga bo pogrešati zlasti vateljski zbor Praškega Sokola. Brat Zintl je tudi med svetovno vojno vzorno vršil svojo narodno dolžnost, vrnil se je v vojno kot stabi kapitan češkoslovaških legij. Star je bil šele 54 let.

— Iz modernega romana.

Potem se je obrnil kapitan proti Spitzbergom in prodrl dalje do Severnega ledenega morja. Toda tam so mu postala tla pod nogami vroča...

Manufaktura **OTVARJAMO**
JESENSKO SEZIJU KREDITA.
Rebord Dubl, kamgarn, pliš, loden, platno, čefir, barhent, itd. na
6 mesečne obroke.
Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. Velika izbira. Zahtevajte potnik.

O metodah pouka petja

Dve metodi pouka petja — laška in nemška — Kakšen je razloček med njima — Nekaj primerov

Ljubljana, 19. septembra.

Naj mi bo dovoljeno izpregovoriti se nekaj besed o metodi pri pouku petja. Kaj pa je metoda pouka? Prav nič drugega kot pot, po kateri privede učitelj svojega učenca do zaželenega smotra.

Oh, ta nesrečna metoda! Koliko zmede napravi v glavah ljudi, ki nimajo nobene svoje misli in so najbolj zadovoljni, ako drugi zanje mislijo.

Pred leti se je hotel proslaviti pedagog — in je uvedel v osnovne šole pouk strogo po formalnih stopnjah. Mimogrede naj omenim, da mora vsak vester učitelj kate-regakoli predmeta upravljati pri pouku metodo formalnih stopenj, ker je to nekaj naravnega. Ali kaj so napravili ti slavni učenjaki iz formalnih stopenj? Ves pouk so zavili v toliko in toliko formul raznih stavkov, ki so jih morali učitelji svojim učencem vlti v glavo. Divna je učna slika tega časa o listici. Tam se glasi: »Poidi v Tivoljski gozd in oglej si listico, ki se igra pred brlogom.« Pa takrat se nismo imeli Zoa. In pisec te učne slike je bil imenovan za nadzornika. Metoda formalnih stopenj je bila tako podrobno izdelana, da se je duševni oči te metode pohvalil, ko je v tork dopoldne ob pol 10. potegnul uro iz žepa, pogledal na njo, rekoč: »Vprav sedaj pripovedujejo učenci vseh drugih razredov, da ima listica kosat rep.« Da, res krasen uspeh! Naša prej tako dobra osnovna šola je postala vzgajališče človeških papig, ime tega pedagoga pa je zapisano z zlatimi črkami v zgodovini slovitih slovenskih pedagogov.

Metoda je tedaj pot, po kateri dovede učitelj svojega učenca do zaželenega smotra. Ali pa je pot do smotra samo ena? Ali pelje samo ena pot v Rim? Ali se pride na Triglav samo čez severno stepe? Ali je tedaj samo ena pravilna metoda pri poučevanju petja? Vzemimo samo praktičen primer! Smoter bi bil vrh naše Šmarne gore. Ze preko 40 let hodimo na ta vrh. Prvih 10 let sem poznal samo eno, romarsko pot mimo vseh kapelic: danes poznam še dve drugij, namreč pot skozi spodnjo in zgornjo kuhinjo. Nekaj let sem pa je splošno znano še tudi Westrova pot. Mislim, da ni vsaka pot za vsakogar. Po zimi v snegu bodo hodili tudi najboljši turisti po romarski poti in le malo je junakov, ki bodo v snegu krenili po Westrovi poti. Podobno je v metodiki pri pouku petja. Učitelj mora poznati pač vse steze, ki vodijo k smotru. A učenca bo peljal po poti, ki je njegovim nogam najprikladnejša. V splošnem pa imamo pri tem pouku dve shojeni poti: laško in nemško.

Na tem mestu moram pojasniti popolnoma napačno mnenje glede razlike dveh metod. To napačno mnenje izvira iz neznanja in bega učeci se naraščaj.

Vzemimo dva glasovno in muzikalno enako kvalificirana učenca. — Eden študira pri prof. po laški metodi, drugi pa hodi po nemški poti. Oba profesorja sta enako izvrstna. Ali se bo učenca, ko sta dokončala svoje študije, poznalo, po kateri šoli sta študirala? Ne, in še enkrat ne.

In vendar čitamo po dnevnih dan za dnem, da ima ta pevec laško, drugi nemško šolo. Take trditve izvirajo iz neznanja. V neki razlagi fiziologije petja čitamo, da je laška metoda metoda posnemanja, nemška pa znanstvena na podlagi fiziologije. To je gola neresnica. Ena ko druga metoda se mora naslanjati na posnemanje pravilnega profesorjega petja. Ali ne posnemajo učenca klavirja, gosli ali kate-regakoli instrumenta svojih učiteljev? Ali ni klavirskemu učitelju neobhodno potrebno znanje anatomije lahta? Pa kateri učitelj je tako nesmpamten, da bo tratil čas z razlago muskulature posameznih prstov? Ali ni vsak učitelj zadovoljen, ko vidi, da postajajo učenčevi prsti drug od drugega neodvisni? Bo morda učenec prej dosegel neodvisnost prstov, če pozna lego mišice, ki gibljejo posamezne prste in njih člene? Pa kaj je vendar bistvo, da doseže učenec neodvisnost prstov, ali pa to, da ve, kako leže mišice, ki gibljejo posamezne prste? Prav isto velja tudi za učenca in učitelje petja.

Kakšen je torej razloček med obema metodama? Laška pot je nasprotna nemški metodi. Lahki razvijajo ton iz nianisima ter ga polagoma stopnjujejo do fortissima. Nemci pa začno vaditi z ff., ter polagoma prehajajo v pp.

To je bistveni razloček obeh metod. — Laška pot do končnega smotra je daljša, ali sigurnejša, nemška učna doba pa je krajša, a je za učenca nevarnejša, zlasti, če ni učitelja dovolj pazljiv, vester in sposoben.

Nadaljni nebitni razločki obeh metod pa so naslednji: Lahki so v šolanju glasovno krajše in vadijo, potem ko so že zadostno vadili posamezne tone, se tako imenovane vokalizacije. Pri teh mora peti pevec na različne vokale melodije in to od najprostejše pa do prave bravurne kompozicije. Nemška šola zanikuje potrebo takih vokalizacij. — Namesto teh pa vadijo Nemci posamezne važne skupine tonov na različne vokale v vseh legah in sicer v hromatičnih postonkih. Nemci mislijo, da je po teh važih glasovno pripravljeno za pesmi v materinskem jeziku, in zato prehajajo takoj k pesmim s podloženim tekstom. Lahki pa se po vseh tehnično dostikrat

Beležnica
KOLETAR
Danes! Sobota, 20. septembra 1930, ka toličani: Evstahij, pravoslavni: 7. septem bra, Sozont.
Jutri: Nedelja, 21. septembra 1930, ka toličani: 15. pobink., pravoslavni: 8. septembra, Mala Gospa.
DANASNJE PRIREDITVE.
Kino Matica: Korvetni kapitan (Harry Liedtke).
Kino Ideal: Krik smrti.
Opera: Gorenjski slavček. (Benefica pevca G. Fr. Rusa).
PRIRREDITVE V NEDELJO.
Kino Matica: Korvetni kapitan.
Kino Ideal: Krik smrti.
Sport: Ilirija-Saška. Tekma za savezno pokal ob 16. na igrišču Ilirije.
DEŽURNE LEKARNE.
Danes in jutri: Trnkoczy, Mestni trg. Ramor, Miklošičeva cesta.

Popravek

Sklicujoč se na čl. 26. zakona o tisku z dne, 6. 8. 1929. Vas prosim z ozirom na članek »Radovljiški bodek pred senatom«, ki je bil priobčen v št. 213, »Slovenskega Naroda« na strani 2. v 3. in 4. stolpcu, da priobčite v zakonitem roku in na zakonit način sledeči popravek:

Ni res, da bi jaz omenil, da se oznaka »radovljiški bodek« splošno rabi in da jo ima posebno g. Azman v časti. Res je le, da sem rekkel, da je splošno znano, da obžaleni Ivan Azman rabi za označbo zasebnega tožitelja besedo radovljiški bog.

Z odličnim spoštovanjem:
Dr. Stanislav Zitko.

Dr. med.
LOJZE KRAMARIČ
specijalist za kirurgijo
ORDINIRA OD 1/2 2. DO 1/2 4. POP.
LJUBLJANA,
Miklošičeva cesta št. 18 II.

Sport

— Motokolesarski klub Ilirija priredi jutri skupni izlet na Grosuplje o priliki prvenstvenih dirk Triglavskega pododbora. Sestanek motokolistov in kolesarjev ob 8.30 pri Rusu na Grosuplju.

— Kolesarske prvenstvene dirke Triglavskega pododbora se vrše v nedeljo 21. septembra 1930. Start ob 9. dopoldne na Grosupljem, na progi Krka—Stična—Višnja gora—Grosuplje, ki jo prevozi glavni dirkači striktrata, torej skupno km 160. Juniorji prevozi isto progo dvakrat, skupno km 80. Startna lista izkazuje najboljše dirkače Triglavskega pododbora, prijavitelji je 32, med njimi Šolar, Deneš, Valant, Prodan, Redeneš, Oblak, Gregorčič in drugi. Borba za prvenstveni naslov bo zelo ostra. Razdeljena bodo darila, častne kolajne, diplome in 12 posebnih nagrad. Sportno občinstvo bo imelo priliko opazovati potek ceje dirke na Grosupljem pri km 19. Cilj in zaključek dirke okoli pol 3. ure. Dirka se vrši ob vsakem vremenu. Upravni odbor Triglavskega pododbora.

XIV. ZAGREBAČKI ZBOR
13. — 22. IX. 1930.
splošni Mednarodni Veliki sejem vzorcev s specijalnimi sejmi:

1. Stavbarstva.
2. hotelov, hiš in kuhinj.
3. prehranitvene industrije.
4. tekstilij in konfekcije krzna.
5. usnja.
6. papirja.
7. poljedelstva.

Poleg tega se vrši tudi razstava in sejem plemenske živine:
Domače na dneve 13. in 14. IX.
Inozemske na dneve 20. in 21. IX. 1930.
Na železnih in jadranskih parobrodih 50% pop. za posetnike in blago (brezpl. povratek)

Radioprogram
Nedelja, 21. septembra.

- 8: Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano.
- 9: Kmetijska ura. 9.30: Slavnostna akademija ob priliki 25letnice kneskoskof. gimnazije v št. Vidu nad Ljubljano. 11: Koncert Radio orkestra. 12: Tedenski pregled. 15: Nasveti za kmeta. 15.30: Plošč. 15.30: Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. 16: Tamburški klub »Kolo« iz Trbovelj. 17: Calderon: Skrivnost sv. maše, misterij (Ljudski oder). 19.30 Smetana: Dve vdovi (prenos iz Prage). 22: Casovna napoved in poročila — plošč. 23: Napoved programa za naslednji dan.
- Ponedeljek, 22. septembra.
- 12: Dnevne vesti — plošč. 13: Cas. borza, plošč. 18: Koncert radio orkestra. 19: Prof. Fr. Penzog: Izbrani ali koristen efekt stroja. 19.30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 20: Plošč. 20.30: Prenos iz Zagreba. 21.30: Prenos iz Beograda. 22.30: Poročila in časovna napoved — plošč. 23: Napoved programa za naslednji dan.
- Torek, 23. septembra.
- 12: Dnevne vesti — plošč. 13: Cas. borza, plošč. 18: Koncert radio orkestra. 19: Prof. Fr. Pengov: Izbrani ali koristen efekt stroja. 19.30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 20: Plošč. 20.30: Prenos iz Zagreba. 21.30: Prenos iz Beograda. 22.30: Poročila in časovna napoved — plošč. 23: Napoved programa za naslednji dan.

Problemi sodobne arhitekture in arhitekta

Sodoben arhitekt ni voljan kriviti hrbta pred živimi mrtveci tradicije

Ljubljana, 20. septembra. Danes prinašamo k naši arketi »Problemi sodobne arhitekture in arhitekta« odgovor gosp. inž. arhitekta Dragotina Faturja:

Ni vse za vse. Arhitektura — plod misli, prirojenega čuta ter usmerjeno — šolane fantazije ne more biti predmet popoldanske klepete za javni blagor in moralo. Zaskušnih dam ob japonski čaši iz nemške tvornice, napoljni mi z ruskim čajem, ki je zvarjen na francoski način ter osladen z angleškim rumom domačega proizvoda ali izžeto italijansko citrono.

Mogoče — nemogoče ni. Na pristi perzijski preprogi — nemškega izvora — empiriska muzica, izdelana pred kratkim pri domačem mizarju — dišiča po svežem a-la-mahagoci lužilu, okrašena s secesijskim kinčjem iz pristinoga mesinga, tvori intimen kotiček priljubljenega salona, okrašenega s fotografijami slovenskih priških.

Okus je glasna stvar.

ljenja prespal, četrtino preživel v tkz. narpnem delu in četrtino v beznicah, kaj je arhitektura in stremenje arhitekta, do danes nisem uspel.

Arhitekt je primoran po vseh pravilih vseobče narave podajati sodobno hotenje človeka. Življenje neizprosno zahteva socialnemu miljeju ustrežajoče podajanje oblike predmeta in oblikovanje prostora.

V posmatranju današnje dobe vzporedno z zgodovinskimi, zaključnimi kulturami lahko precej točno določimo potek in stanje sedanje kulture in njen razvoj. Za ustvarjalnega umetnika je taka opredelba potrebna, ker drugače lahko doživi spoznanje, da je radi brezposelnosti s kulturnim, umetniškimi ali pridobitnim udejstvomjem ter posedanjem ob raznih ognjiščih pozabil pravočasno umreti. Prijeten pač ne more biti občutek spoznanja in priznanja zgodovinski veličini, ki živi v vrveči dinamični sedanjosti v svojem statičnem miru, da je kamen spoditke napredu.

Človek ni nikoli fizično in duševno popoln, dokončan, temveč v neprestanem gibanju in razvoju. Stasoma se človeški orga-

za odlaganje ropotije — vprašanje sitema volka in cele ovce je rešeno. Vsaka stvar postane nemoderna v trenutku, ko se ji čut zoperstavi in kakor hitro postanemo smešni, če vztrajamo pri stvari. Ljudje priznavajo za moderne le one stvari, ki so v splošno možne. Materija živi, ona dela in čuti. V dinamičnosti življa je všteta gotova doba molekularnega počitka.

Obliko izpreminjati tam, kjer ni možna bistvena izboljšava predmeta, je bedastoča.

Ne uvidim potrebe, da eruptivno primarno obliko stavbe zakrivajo s testastimi ornamentami. Najbrž bo to potreba pri izživetih, nepravilno prenešenih historičnih oblikah na primarno materijo, kakor barvast lišp stari devici.

Razlika med renesanso, barokom in dvajsetim stoletjem je ogromna. Takrat je delalo 95% prebivalstva, da je 5% izbranih nosilo vladujoče in dragocena oblačila ter lenuharilo. To so stoletja nesocialne morale.

Danes imata, presojava s formalnega stališča, delavce kakor monarhi enaki obleki. Monarhi in prezidenti dvajsetega stoletja ne čutijo potrebe po zakrinkanju s hermelinom, krono in žezlom.

Mi nimamo arhitekture, imamo pa hiše, ki jih lišpajo.

Ljudje se pač morajo oblačiti, zakaj se pa oblačiti arhitekture, ne razumem.

Kar hočem in zahtevam od arhitekta, je samo to, da v stavbi pokaže dostojnost organizma.

Marija Curkova, Mirje 1, 2 šameropska, ga. Kramaršič Silva, Zelena pot, veliko kristalno vazo, gg. Götzl A. in Vajaga K., Gruberjevo nabrežje 18, 1 draceno in 1 šameropska, g. Karel Čeč, Gruberjevo nabrežje 6., 1 draceno in 2 šameropska, delavec g. Vinko Simenc na Gradu 1 kompletu »Zivlj. in svetk., brezposelnosti sluga g. Jože Bernard na Gradu enako ter gg. Čuk Antoa in Smrekar Alojzij na Zabjaku 8. po en komplet »Zivlj. in svetk.«, ga. Elza Prelovšek, Zarnikova ul. 14., kakteje, g. Rojina, Aleksandrova cesta, rastline, gdča Rihova za okrasitev III, nd, mestne hiše keramično vazo. Ker imajo tudi mestnih hišah in barakah polno cvetlja po oknih in vrtičkih je odbor v izpodbudo dal tudi tem male prispevke za skrbno nego rastlin in sicer dobe: Arzenšek Antonija, Bežigrad 35, 50 Din, Klopčar Zalka, Suvoborska ul. 2-III, 50 Din, Mrvar Josipina, Gradišče 11-II, 100 Din, Berce Marija, Vodvodna 76, 50 Din, Kovčič Jože, Gasilska 17, 50 Din, Sikula Helena, Galjevića 88, 100 Din, Jankovič Ana, Galjevića 112, 50 Din, Jezeršek Uršula, Galjevića 128., 50 Din, Kastelic Ana, Galjevića 34., 50 Din, Vrhove Katarina na Gradu 50 Din, Klančar Venčeslav na Gradu 50 Din in Zore Franc na Gradu 50 Din. Odpor bi seveda rad dal še mnogim in več, pa nima. Razen daril razdeli odbor tudi 700 diplom in kdor je ne dobi, a ima okna lepo okrašena, je pač sam kriv, ker se na večkratni poziv ni prijavil in je morda odbor dirjate z avtomobilom po mestu okna prezrl, lahko je pa tudi, da 19. avgusta, ko se je razsodišče vozilo po mestu, ni imel ravno cvetlic na oknih. Vsi ta ki naj upajo, da pridejo prihodnje leto na vrsto. Ze samo število priznanj priča, da je imel odbor velik posel, posebno če pomislimo, da so nekateri kakor n. pr. Pokojnikski zavod na Aleksandrovi cesti okrasil poslopje šele po obhodu razsodišča. Prihodnje leto bo v Ljubljani gotovo mnogo več rož, želimo pa tudi več dobrotnikov, vsem onim pa, ki so že letos darovali darila, izreka odbor najlepšo zahvalo.

Slikarju Mateju Sternenu ob 60 letnici

Ljubljana, 20. septembra. Torej tudi Ti, najdražji, si prišel na vrsto, da Te obremem po svoji novinarski dolžnosti. Naredila kratko, saj bodo hudi zgodovinarji še čez desetletja in desetletja rešata: Tvoje srce in znanstveniki vrtli po tvoji duši, 'tor tisti kbrbi po kravjaku. 'Obsojen si pač na slavo...

Prav danes je 60 let, kar so Te rojenice na Verdu pri Vrhniku pahnila na bridko pot slovenske umetnosti. Naglo si hodil po strmi cesti in čez 26 let je že tega, ko sem prvič pisal o Tebi ob tisti lepi razstavi na Dunaju, kjer je svet odkril slovensko umetnost in jo pohvalil, doma so vas pa še prezirali in se norčevali. Vesel, Grohar, Jakopič, Jama in Ti ste se danes to in še mnogo več kakor ste bili tedaj. Kdo je prvi med vami? Vsi, saj ste hodili vedno vstrib, a vendar vsak po svoje. Nikdo ni večji in nikdo manjši od svojih sosedov, vsi ste enako močni. In še kako močni, da ste zmagali svojo težko pot in ustvarili slovensko umetnost v večnem boju od prvega dne, ko ste vzeli v roke palette, pa do danes, ko hodi dolga vrsta za vami. Delati ste nevedno čudeže, da na vas, nekadaj opljuvane, zasmehovane in izstradane, gleda narod s spoštovanjem in ponosom.

Pravijo, da si bil miren. O ne, samo tih, drugače pa bojevit kakor malokdo med vami. Kadar je bilo potrebno, si vedno zagrabil za pero in pobil nasprotnike z resno. In dober si, preveč dober, da si vedno pustil drugega na najvidnejše mesto. Ni se Ti bilo treba kazati, saj so Te kazala Tvoja dela. Najbolji je presenetilo rojake, ko Ti je pri konkurenci v Nemčiji, ki so se je udeležili tisoči, najstrožje razsodišče najprominentnejših nemških kritičnih veljavov prisodilo nagrado. Najslajši užitek je pač pogled na nevoščljivost, no, in takih užitkov si imel dosti. Uspehe si pa dosegel, ker mnogo, zelo mnogo znaš kakor malokateri in ker si vedno delal. Ne s kavino žličko, saj že na vse zgodaj vsak dan primše palette.

Ali naj Te spomnim, kako si dober. Jaz sem v Monakovem krolkal, da sem bil vsak dan znova suh. Nič nisi dejal, samo cekin za 20 mark si mi dal, ne da bi Te prosil. Ti pa tudi nisi povedal, da si moral svojo zlato uro zastaviti, da nisem bil suh.

Žitje, pa vedno zopet in zopet ženske, lepe in zavajene ter hudo gole, v vseh barvah se izpreminjaste. Močan si, premočan, da bi bil ljubljeneč mase.

In kako pridno si slikal. Tisem in tedne si hodil uro daleč z Godešča in v Loko, ko si portretiral Tončko. Veselilo Te je delo, saj so bili tedaj še redki, ki bi se bili dali portretirati impresionistu. Pa se je zgodilo, da je modelu postala obleka proozka in se je morala obleči služkinja in Ti se deti, s Tončko sva pa šla na sprehod. Zaverovan v delo nisi niti opazil. Pa si vstavil portret, ki je veljal takrat za najboljšega. Moderna galerija na Dunaju in deželni predsednik baron Hein sta ga hotela imeti in sta ponujala za nas nezasišeno vsoto. Nič nisi imel, samo ponosno si dejal: Tončka, portret je Tvoj, oni naj pa kupijo kaj drugega od mene.

Glej, po boleznih, ki so pripravljali nekrologe, si se pa prerodil. Še močnejši si in še veselejši, še raje se smeješ in še več delaš. Še vedno nečes postati tudi na zunaj umetnik. Kije so široki klo Buki, zanemarljene žametaste kamizole in vihrajoči lasje ter bobneče pridige? Nak, tak umetnik pa nisi bil nikdar! Tudi danes, ko jubilirah, si pobegnul v Ptuj na oder pod oboke stare dominikanske cerkve. Samo da si z zdrav in zdravn ostani še dolgo, da Ti bo še večkrat čestital

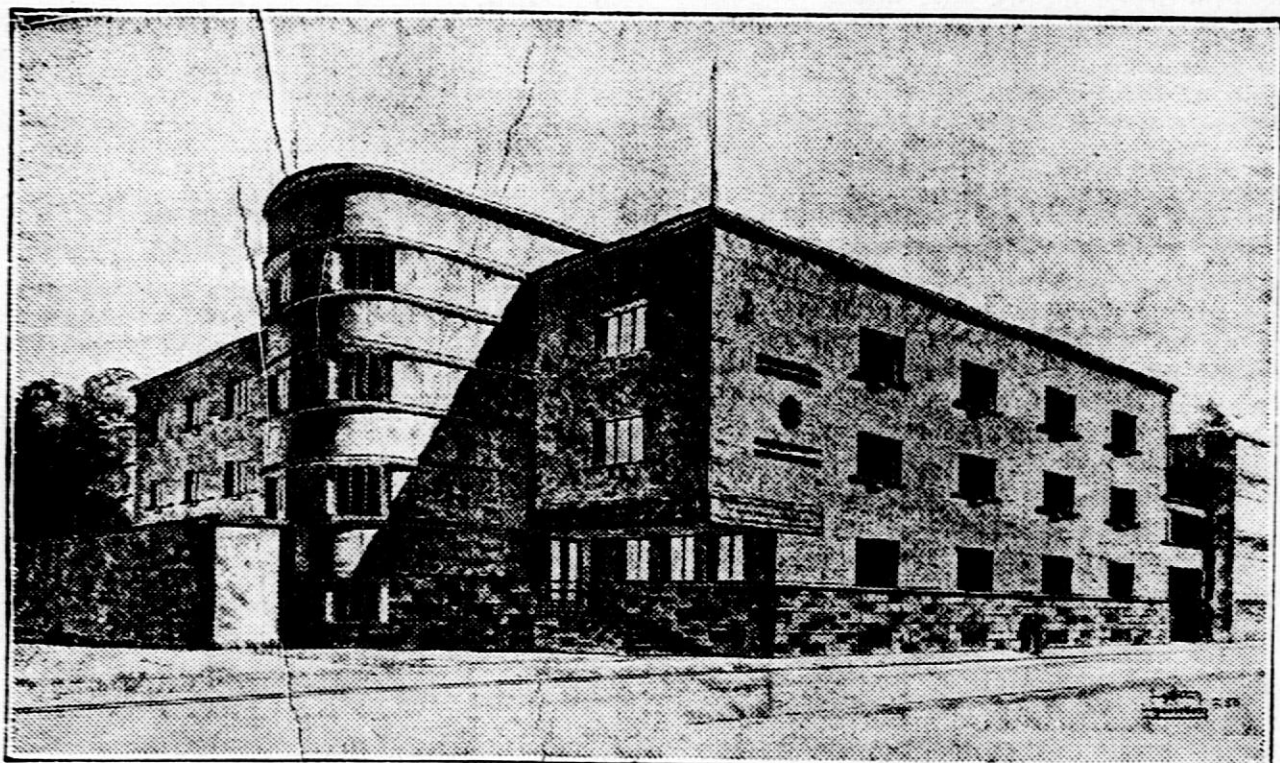
Tvoj Gaber.

Prišli so časi, ko tudi jaz nisem imel nič in so me prezirali nekdanji najboljši prijatelji. Ti si pa držal svojo roko nad menoj in me branil in Majdo si vzel pod svojo streho. Zato mi je tisti Majdin portret najljubši spomin na Tebe.

Nagrade za najlepše okrašena okna

Te dni je odbor za olepšanje Ljubljane s cveticami razposlal v petek 12. t. m. v našem listu objavljenim osebam, ki jim je razsodišče priznalo I in II nagrado z odlično oceno za najlepša okrašena okna, nagrade, te dni pa pošlje tudi onim, ki so za služili prav dobro oceno ali priznanje, male diplome, ki jih je prav elegantno natisnila Delniška tiskarna. Za nagrado so darovali odboru: konzorcij »Jutra«, krasno vezan in 5 nevezanih kompletov po 6 knjig revije »Življenje in svet«, knjigarna Bamberg »Rosenbuech«, 1 »Balkongärtner«, trgovina Vaso Petričiča nasl. J. Samec veliko vazo, firma R. Kollmann malo vazo, denar za stroške in nagrade so odboru dali na razpolago mestno županstvo in podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva, druge pa od odbora ni spomnil in še celo Zveza za tujski promet je prošnjo kratkoma odklonila. Krasne rastline so pa darovali ljubljanski vrtnarji, namreč g. Pavlin 1 draceno, g. Ferant 1 draceno, 1 asparagus Sprengeri, 1 šamerops in 1 aravarkijo, g. Keše 1 filodendron, 1 aspidistro in 2 šameropsa, g. Herzmannsky 3 krasne žardinjere z neprolepisom tradeskancijo in drugimi lepimi rastlinami, g. Vatovec 2 solanuma, g. Bizovičar 1 draceno, 1 solanum in 1 kencijo, g. Ivan Simenc 1 asparagus, 1 aravarkijo in 1 emantofilum, Simenc Pavel pa 1 draceno, 1 ciklamo in primulo, vso ostalo veliko zalogo čudovito lepih begonij rex, šameropsov, kaktej, velik filodendron, sant pavljin in drugih krasnih rastlin je pa poklonila res mecenatska mestna vrtnarija. Čudno, da je nekdo sicer objubil dragoceno darilo, pa ga je pozabil poslati. No, prav, saj bo darilo še prav prišlo, ker bi odbor rad razveselil še nekaj ljubiteljev cvetlic. Za I. nagrado so dobili: Trboveljska premogopna družba 1 košaro z neprolepisom in tradeskancijo, ga. Grobelnik Marija na Šentpetskem nasipu 71 1 solanum in 2 asparaga, ga. Ana Ilešič in Marija Vrhunc, Zarnikova ul. 9., aranžama kaktej, 1 primulo in 1 ciklamo, ga. Marija Marinšek, Prečna ul. 6, 2 aspidistri in 1 komplet »Življenje in Sveta«, g. Peter Breljih, Linhartova ul. 12., 1 filodendron, 1 begonijo rex in »Rosenbuech«, gg. Lasbacher in Bačak, Smoletova ul. 4., 1 asparagus, 1 šamerops, 1 draceno in 1 aspidistro, g. Srečko Magolič, Rožna ul. 31., 2 begonij rex in 1 aravarkijo, Zavod sv. Marte 200 Din, 1 draceno in 1 solanum, Mestno zavetišče v Japljevi ulici 1 krasotno vezan komplet »Življenje in svet«, »Balkongärtner«, 1 šamerops in 2 senpavlji, ga. Milka dr. Rožičeva, Gorupova ul. 18. 1 žardinjero, za II. nagrado pa ga. Tilka Turkova, Streliška ul. 1 begonijo rex in 1 kencijo, gg. Perme, Janovski, Kovčič in Rihar, Ilirska ul. 20. 3 šameropse in 1 aravarkijo, ga. Marija Furjan, Komenškega ul. 14., 1 emantofilum in 1 šamerops, ga. Mimica Sodikova, Zrinjskega 15, 2 šameropsa, ga. Kokalj Zdenka, Beethovnva 15, 1 žardinjero neprolepsa, g. Ivan Jelacin ml., Emonska c. 2, 1 filodendron, ga.

Potem si se pa zaprl v cerkve. Odlučil si stoletni omet in odkril čudesa vekov, našo staro umetnost. Svet stremi pred njo Ti pa odkrivaš dalje. Koliko apnenega prahu je že zasulo Tvoje oči in pljuča, ali vsak dan so bistrjeje, da vidijo se v sredini cerkvenih zidov. V vlagi pod oboki, v prepilju med razbitimi okni te je vrglo. Svoje zdravje si dal za našo staro umetnost. Ti, ki si pomagat ustvariti tudi našo novo. S kredo in ogljem, s svinčnikom in pastelom, z oljem in v akvarelu in z iglo, in še tiste pikantne monotipije, ki si jih pokazal menda samo v Pragi. Al fresco si pa delal v tolških cerkvah, da jih ne morem naštet. Pokrajino in portret ter tiho-

Uradno poslopje na Jesenicah

Načrt zanj je izvršil atelje arh. inž. Fatur-Kos-Kobe-Platner. Poslopje bo zavzemalo okoli 340 m² in bo stalo 1,500.000.— Din. Stalo bo poleg sedanjega občinskega poslopja, s katerim bo združeno po hodniku. — Poslopje prično graditi spomladi.

Da loči zaslužni sodobnik pečnega pu-rana od jagetnine in cviček od terana ali dalmatinca rad verjame — razlikovati kvaliteto estetike v samobitni arhitekturi, ni lahka stvar.

nizem obrabi in postane nedovzetan za nove pojave — spada med starino ali v muzej.

Starost je treba spoštovati in priznavati brez oporekanja davne zasluge za sodobno kulturo ljudem, ki zavzemajo vodilna mesta. Nemogoče pa je arhitektu izvrševati naročilo po kapricah korifeje.

Razlika let je umevna.

Mlado dekletu ločiti od matrone, ni težkocha — propadajočo dobo od nastajajoče pa lahko razlikuje človek, hrepeneč po napredku.

Sodoben arhitekt v svojem mladostnem zaletu nikakor ni voljan kriviti arbenice pred živimi mrtveci tradicije, ker v jedru zanika njih estetična spoznanja in pridobitve.

Konservativnost tiči v otrpilih žilah sodobnika, ki ne more umeči, da bi imela mladina drugačno stremenje od njega samega, ko je bilo za njega dni vendar tako lepo.

Sodoben arhitekt odklanja tudi krepko oporo stričevih ram ter dolge jezike in zacrožene boke ljubeznivih tet — ostane mu samo smotreno usmerjeno delo, t. j. ono, ki je začetek in konec vseh zemeljskih dobrin.

Za večje stavbe ali palače zatirane imamo pa idejne konkurence — in žirije brez idej.

Pri prekoračenju prve četrtine dvajsetega stoletja spoznava socialno dobo le človek tega stoletja ter odredka vsako vmešavanje v udejstvovanje ljudem iz minulega stoletja.

Kjer nič ni — tudi vojska ne more ničesar vzeti. Človek s polnim trebuhom ter omasleno glavo sodi sočloveka po samem sebi. Ker nima mozga, se našemi z dobrinami sosed, ki si jih prikoji po svojem pojmovanju.

Direza svetovne vojne v razvoju arhitekture je prečikor prepjad za predvojno pojmovanje stvarstva in hotenje arhitekta, da bi ga zamogel prekoračiti — starac.

Blagor revnim na duhu, ker njih bo nebeško kraljestvo! Mlado dekletu je prikupno; zadostuje, da je umito in normalno raščeno; več ali manj obleke prikupnosti ne povečava. Čim starejša postaja, tem več kinča potrebuje, da vzbuja bežno pozornost.

Subjektivizem v sodobnem stvarstvu ne obstoji. Vse hotenje ustvarjanja restavrirane Evrope temelji na kolektivnem delu, kjer je posameznik le neznoten člen sklenjene verige dela.

Imamo tudi institucije, ki skušja usmeriti arhitekturo s predpisi in določbami v obliki honorarnih odredb.

Delo — najvišji cilj sodobnika zavzema postojanko za postojanko abstraktnih dojmov preteklosti.

Veliko je poklicanih — a le malo izvoljenih. Sestavljati honorarni nastavek je vzvišena naloga privilegiranca, izvršiti prevzeto delo in do gotove meje zadovoljiti naročnika, je pa dano le malokomu. Poravnati zapadli honorar arhitektu, je pa opojna slast naročnika.

Bil sem deležen akademske dobrine »l' art pour l' art« in prešla je doba, preden sem se otresel nemožno logične dresure, da sem se vrnil na primerno stopnjo in doumel, kaj je oblikovana snov.

Arhitektura — arhitekt — naročnik — denar — obrtnik. Kakšen bodi vrstni red? Plačnik — užaljen v vzvišenem samoljubju.

Stremljenje za izpolnitvijo in ekonomijo je postalo vsakdanje govoričenje, ki neredko izpopolni dnevno govoričo branjev.

Obrtnik, trgovec, solidno delo je muzika praviljnih dni. In arhitekt, arhitektura, to je v danem položaju abstrakten pojem.

Ni mi pa jasno, kdo bolj štedi: oni, ki prijze dobro vino ali oni, ki konsumira neizrecne množine slabega vina.

Idea je jako lepa beseda, a nima materialne vrednote. Da jo zadobi, potrebuje krepkih ramen stricev in gibkih jezikov ter bujnih bokov tet. Podana misel vzpodbuja revne na duhu in spekulativne sodobnike v nerealno poseganje v duševno svojino tretjega.

V svetovni vojni so si Američani v streliških jarkih uredili kopalnice. Evroproci jih radi tega niso priznali ker je bila v Evropi predstava dobrega vojaka nerazdružljivo združena z umazanijo.

Imamo pa zakon, ki ne predvideva zemeljskih dobrin očetom in materam dece, ki je delno ali v celoti adoptirana. V ognju se spozna kvaliteta kovine — in treba bo ločiti plevel od semena!

Za časa rimskega cesarstva je oskrbovalo mesto Rim trinajst vodovodov z uporabno pitno vodo — danes slovi Rim kot mesto, ki je prebogato oskrbljeno z vodo, so pa v uporabi le štirje rimski vodovodi.

Sodobni človek je že v bistvu radi tradicionalne vzgoje zapravljivec. Da prištedi deset dinarjev pri honorarju arhitekta, je voljan, plačati pet litrov vina.

Ko projektiramo stanovanjske hiše, predvidevamo v projektu kopalnice, umivalnice in stranišča. Včasih se projekt tudi uresniči — največ iz strahu stavbnega gospodarja pred očitkom zaostalosti v napredu. Uporaba toaletnih prostorov je važna stvar in kopalna banja je jako uporabljiva za postelj, umivalnica kot prostor

Dr. med.
ZDENKA TOMINŠEK
specijalistka za kožne in spolne bolezni
kozmetika — diatermija
Ordinira od ½ 10.—12. in 3.—5. ure
Ljubljana, Ciril-Methodova ulica št. 16 I.
(za novo gimnazijo na Poljanah)

Železniški invalidi
Na tem mestu se je že večkrat razpravljalo o bedi in krivcih, ki se gode železniškim staropokojevcem. Upamo, da se bodo na podlagi že tolkih prošnji vendar enkrat uredile njihove pokojnine času in življenjskim potrebščinam primerno.

Omenili smo tudi že mnogokrat tiste, ki so se v težki in odgovorni službi ponesrečili. Ti storaki pa še danes po tolikih letih prejemajo svoje nezdodne rente v kronah.

Ko je izšla uredba o prevodbi kronskih vpokojevcem, smo upali, da bodo tudi te kronske rente prevedene in urejene časa in življenjskim potrebščinam primerno. Kaj je vzrok in kdo je kriv, da se tem nesrečnikom še do danes niso prevedle kronske nezdodne rente? Nezdodna renta je odkodnina za dobljeno nezgodo in pripomoček k preživljanju, ker prizadeti niso mogli doslužiti polnih let in s tem doseči polne pokojnine.

Znova se obračamo na vsa merodajna mesta s prošnjo, usmilit se ubogih trpinov, uredite še njihove kronske nezdodne rente. Prosimo tudi, da se tem siromakom prizna primerna odkodnina tudi za nazaj.

Društvo želez. vpokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

Poziv gospodinjam
Ljubljanska mestna plinarna je s predavanji in poskusnim kuhanjem pokazala marsikateri gospodinji, kako se lahko prihrani mnogo truda in denarja pri kuhi. Ker so bila predavanja vedno v nemškem ali hrvaškem jeziku, kar je bilo nprimerno posebno za služkinje, se je pokazala potreba, da se za pouk o kuhi s plinom izvežba domača moč. Od danes naprej se bodo vršila predavanja v našem domačem jeziku.

Sicer ni kuhanje s plinom nobena posebna umetnost, za katero je potrebna posebna nadarjenost, potrebno je pa le, da se praktično pokaže, kako naj se praktično ravna in kuha s plinom v gospodinjsstvu, da je mesečni račun za porabo čim nižji. Neverjetno se zdi, in vendar je res, da je kuhanje s plinom polovico cenejše kot pa kuhanje s premogom, ako se pravi štedi in ravna s plinom.

Mestna plinarna namerava prirediti večerne tečajje specielno za služkinje in sicer popolnoma brezplačno in vabi s tem vse, ki se za ta pardevni tečaj zanimajo, da se prijavijo plinarni. Istotako pa bi bil priporočljiv tudi tečaj ali sestanek za gospodinje, da se morejo same praktično pod nadzorstvom in poukom priučiti čim najvračnejše kuhe in peke. Čim se priklasi vsaj šest gospodinji, se bo sporazumno došlo čes.

Uslužbenka plinarne, ki je poverjena s tem delom, je absolutno daljši tečaj v Nemčiji, je pa gospodinjam, ki kupijo plinske aparate v plinarni z vsemi navsiti na razpolago tudi čez dan, da more praktično doma v stanovanju pokazati, kako naj se ravna s plinskim štedilnikom, da je uspeh čim večji.

Pozivljamo torej gospodinje, da prigrabijo svoje kuharice v omenjeni štiridnevni tečaj, ki se bo vršil na šentjakovski šoli po želji gospodinji popoldne ali zvečer. Prijave sprejema mestna plinarna vsak dan od 8—17.

Spominjajte se slepih!

Nedelja, 21. t. m. ob 16., igrišče SK Ilirija
državno pokalno prvenstvo

S. A. Š. K. Ilirija
(Sarajevo) Ob vsakem vremenu Predtekma ob 14.30 (prvak LNP)

Dnevne vesti

— Z naše univerze. Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje za kemični inštitut mesto asistenta s pravicami uradnika I. kategorije.
— Iz državne službe. Premeščeni so strokovni učitelji državne puškarske šole v Kranju Rudolf Uznik in Pero Spasojevič na državno obrtno šolo Srednje tehnične šole v Ljubljani. Janko Ravnik in Anton Čoppa na državno puškarsko šolo v Užice.
— Natečaj za sodnike. Razpisuje se mesto starešine okrajnega sodišča v Kozjem, ter po eno mesto sodnika pri okrajnih sodiščih v Kamniku, Kranju in Radovljici. Prošnje je treba vložiti do 26. t. m. Poleg tega je razpisal natečaj za deset izpraznjenih mest sodnikov in sicer pri sreskih sodiščih v Veliki Kikindi in Prelogu po dve mesti, pri sreskih sodiščih v Velikem Bečkereku, Starem Bečuju, Vršcu, Zablju in Ferlezu pa po eno mesto. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m.
— Poziv rekrutom ljubljanskega vojnega okraja. V »Službenih Novinah« št. 214 z dne 19. t. m. je objavljen poziv rekrutom ljubljanskega vojnega okraja, ki se morajo javiti najpozneje do 19. oktobra.

nuladega posestnikovega sina — edince je še danes zelo kritično.
— Emer, šef - zdravnik dr. Helmut Hussler iz Gallsbacha je dospel in je pričel izvrševati svojo radijsko, visoko frekvenčno in obsevalno ordinacijo (orig. aparatura po dr. F. G. Zeileisu) 15. septembra v Celovcu (Klagenfurt), Bahnhofstrasse 23, Tel. Nr. 1508.
— Vskakom in tudj vam se izplača ogled dosepih modnih novosti za gospode in dame pri tvrdki NOVAK v Ljubljani, Kongresni trg 15, ker kupite tam dobro in poceni.
— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno vreme in da padavine niso izključene. Včeraj je bilo po večini krajev naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in v Beogradu 27, v Sarajevu in Skoplju 26, v Zagrebu 24, v Mariboru 21.6, v Ljubljani 21.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760 mm, temperatura je znašala 16.8.
— Dajak, ki je streljal na profesorja, obsojen na leto dni ječe. V Kruševcu se je t. dni vršila razprava proti diaku Momičju Jovanoviču, ki je lani ob koncu šolskega leta streljal na profesorja Peroviča in ga lahko ramil. Razprava je trajala več dni in je vzbujala v mestu veliko pozornost. Dajak je bil obsojen na leto dni zapora, v kazen se mu pa vstjeje preiskovalni zapor od junija.
— Preprij med deklet z žalosnim koncem. V vasi Sekulnici blizu Osijaka sta se t. dni zaradi fanta sprli in stjeplj Helena

Čolnino in vpinino. Šolnina mada me- sečno Din 20.—

— Na današnjem živilskem trgu je bilo že pravo jesensko vrvenje med čilimi kopicami jesenskih sadežev. Tudi pri mesarjih je bila gneča, mesa pa seveda ni zmanjkalo. Telečeje meso je najdražje la po 32 Din kg, goveje se pa drži vedno na isti ceni, okoli 20 do 24 Din kg. Kozliček je tudi precej drag, od 20 do 26 Din kg, nekoliko cenejše je jagnje, 18 do 20 Din kg. Mesariji so vedno dobro založeni tudi s slanino, katero prodajajo od 19 do 20 Din kilogram. — Gobe, jurčki, so že pravi luksusi, majhna merica stane 8 Din. Pocieni pa so mavrohi in liščice, liter po 2 dinaria. — Grozdja in jabolk je na trgu čedalje več, cene so pa še vedno stalne; grozdje je od 6 do 8 Din kg, jabolka pa od 3 do 5 Din. Med sadjem so tudi drevove jagode, posebnost, iz katerih se da skuhati baje dobra marmelada, liter stane 3 Din. Stročjeja fižola je že malo, vendar se še dobi kg za 2 Din, nekaj pa je že obšutno drugega — po 3.50—4 Din. Najcenejša je nedvomno čebula, po 1 Din kg. Največ pa je seveda še vedno salate endivije in štruce, glava po 0.50 Din. Krompir in zeljnate glave se več ne pocienijo, zeljnate glave so stalno po 1 do 1.50 Din. krompir pa po 1.25 Din kg. Med drugim raznovrstnim blagom je tudi ohrovit po 0.50 komad, prav tako redke in buče komad od 1 do 2 Din itd. — Pri kokuhih in jajcih je bila tudi velika gneča, za petelinčke, po 22.50, Din komad, bi se gospe kmalu steple, vendar jih je bilo za vse dovolj. Jajc je bilo na izbilo »osušenih« in svežih kolikor si jih je kdo želel od 1.25 do 1.50 Din komad. Skratka: vsega je bilo dovolj, kupčija je uspevala.
— Poroča. Jutri se poroči v trnovski cerkvi v Ljubljani g. Anton Sinkovec, trgovec s čevlji, z gdnco. Marto Martin ko. Obilo sreče!
— Hospitantke na ženski obrtni šoli v Ljubljani se bodo vpisovale od oktobra 23. do petka 26. t. m. v dopoldanskem glavnem odmoru (od 10.25 do 10.45), v sobi 20, v pritličju. Hospitiranje se bo pričelo 1. oktobra.
— Umrli so v Ljubljani od 14. do 20. t. m. Josip Lampič, žel. sluga v p., 59 let, Medvedova cesta 30; Franc Bučar, restavrador, 30 let, Sv. Petra cesta 7; Marija Sever, zasebnica, 69 let, Poljanska c. 16; Jaroslav Neškudla, trgovec, 44 let, Sv. Petra cesta 25; Viktorija Lampe, vdova

Eni pravijo, da se sme, drugi so pa odločno proti laži. — Zanimive utemeljitve

V ljubezni se ne sme lagati! To pa ne morda zaradi tega, ker je laganje zoprn in se ne prilaga dostojnemu človeku. Pač pa iz stvarnejših razlogov, ki so sestavni del ljubezni.
Ljubezen ni le čustvo, marveč tudi dogovor medsebojnega življenja, skupne lojalnosti, vzajemnega misljenja. Ta dogovor mora držati kakor vsak drug dogovor. Ljudje, ki ne drže besede, dogovora, ki ne poznajo lojalnosti in dolžnosti, izhajajočih iz takih obvez, se izločujejo iz občestva tenkočutejših ljudi!
Mnogo tesnejše so obveze, kadar je ljubezen podaljšana ali ožarjena z zakonom. Pridružijo se ji še skrbi za otroke in nove obveze. Do moža nastane novo razmerje. Sedanja družabni red in zakonsko pravo nalaga možu nebroj dolžnosti in materialno vzdrževanje žene in otrok je sigurno nekaj povsem enostranskega. Kajti nikjer ni rečeno, da naj žena, ker je zakonska polovica moža, živi zgolj od njegovega dela in truda. Kjer pa se to godi, in to se vrti v nešteti primerih pri nas, dočim so v Zedinjenih državah in po drugih deželah že naprednejše pojmovanja, je dolžnost žene do moža še mnogo večja.
Tem hujše moramo zato obsojati neresnico in laž! Zlasti pa direktno varanje! Protestiram proti smeri, ki se je pri nas udomila, češ da naj zakonska žena vara svjega moža in da spada tako ravnanje k družabnemu bon tonu! To si lahko dovoli žena brez čuta sramu, nizkotnega mišljenja, ne pa dama, ki kaj da na svojo čast, na svoj ponos. Kajti vsak, ki izkoristi ponujeno priliko, vsak mož, vsak mladenič, čuti v sebi zaničevanje do take žene in jo rabi, kakor se rabijo nesrečnice v javnih hišah. Vem za primer, da je žena imela vsevprek razmerja, ko pa se je dala ločiti, je ostala sama. Sedaj ji bo preda huda, kajti kakšnega v naših časih vendarle ni bob ob steno.
Drug primer nudi žena, ki jo mož v visokem položaju vzdržuje. Ima otroka, nežno deklico, a ne čuti niti tolikšnega sramu pred javnostjo, da se ne bi javno podila z nekim zelenjakom in sramoto rodbine, moža in nedoletnega otroka. Ne rečem, da je to ljubezen, prava iskrena ljubezen, potem naj bi zelenjak storil svojo dolžnost in poskočna žena naj bi se ločila. Toda tega ne stori, ker se predobro zaveda, da bi morala na cesti, in za deklo, če bi se to zgodilo. Pred sabo imamo torej primer povsem vulgarna, ne, nizkotno čuteče žene, ki ne spada v dostojno družbo.
To sem navedla zaradi primera, kako in zakaj je varanje in laganje nedopustno. O priliki pa bom reagirala še na druga vprašanja, kajti na nas znanah je, da se postavimo v bran, ne morda za storo moralo, pač pa za dostojnost in nobleso. Fakinske žene

vam na obraz krinko laži, ne da bi se pri tem zavedali, kakšen sebičen, brezznačaj, než in hinavec sem. Zatoji morajo biti definicije prave ljubezni, ki jo spravlja za lažjo v organičen sklad, očitno pogrešene.
Recimo: prepračen sem, da mi dokle laže. Nasprotnik bo najbolj poražen takrat, ko ga bom pobil z njegovim lastnim orožjem. Torej z lažjo. Zavedati pa se moram, da je ljubezen ta trenutek, ko se je to zgodilo — že izgubila svoj raison d'être.
Prav je imel tisti, ki je rekel: laž je ženskega spola — toda pozabil je pripomniti, da ima laž kratke noge. In tisti, ki na laž zidajo svojo »ljubezen«, ne zidajo na bogve kako trdne podstavke.
Baza »moderne ljubezni« je laž. Res je. Res je pa tudi, da ima »moderne« posledice, ki so take, da predstavljajo že simbol mizerije socialne krize.
Z zvijačo izvojevana zmaga ni častna ker igra pri njej glavno vlogo zahrbtnost. Ali smemo prizadevanje za trenutno nasloda do imenovati ljubezen? Ne! Ljubezen ne sme zahtevati žrtve, ona jih lahko samo doprinese.
Prava ljubezen je torej samo ena — in ta se ne da modernizirati z lažjo, ne da b svoje bistvo izpremenila.

Akademik.

Film

Korvetni kapitan

(Premiera v Blatnem kinu Maticji).

Harry Liedtke! Ze dolgo ga nismo videli v novejših njegovih filmih, zato bo Ljubljana tem bolj vesela, ko ga bo videla in slišala v njegovem prvem govorečem filmu »Korvetni kapitan«.

Ta film je sijajna operetna komedija. Korvetni kapitan Robert Norgard reši nekega bogataša iz rok banditov, ki so ga ponoči napadli. Bogati mož je svojega rešitelja tako vesel, da mu iz hvaležnosti ponudi svojo lepo hčerko Julijo za ženo. Julija se mudi na očetovem posestvu v Dubrovniku in ker ima kapitan baš povelje odpluti s svojo ladjo v Dubrovnik, obljubi svojemu poročenemu tustu posetiti ob tej priliki njegovo hčerko. V Dubrovniku obteč vesele kapitan uniformo svojega sluga, služabniku pa zapove obleči njegovo uniformo in se izdajati za kapitana. Pa tudi mlada Julija se hoče malo ponorečevati iz kapitana in zato zamenjata s služabnico vloji. Seveda nastanejo zelo komični prizori in zapletljaji. Končno se zamolana zadeva pojasni v največje zadovoljstvo vseh sodelujočih.

Harry Liedtke igra korvetnega kapitana in po velikem uspehu, ki ga je dosegel že s prvimi svojim govorečim filmom, lahko mirno trdimo, da si bo odslej pridobil še večje simpatije pri kinopublikji. Saj ima prijeten glas in jasno izgovorjavo, igra krasno klavir, skratka ima vse pogoje za filmsko veličino današnjih zvočne dobe. V filmu nastopa poleg njega še komični duo v osebi šarmantne in veletemperamentne Marie Pandler in Fritze Kampers. Nastopa tudi priljubljeni Hans Junkermann, ki ima

Danes premiera!

Harry Liedtke
Maria Faudler in Fritz Kampers,
najboljši trio v briljantni šaloiđri
Korvetni kapitan

sicer le neznatno vlogo, ki pa tudi v tej vlogi pokaže svojo znano vrhino. Očarljiva lepa Lia Eibenschütz v vlogi mlade Julije. Njen glas in njeno lepo petje bodo gledalci občudovali z velikim veseljem.
Skratka, film je burka polna zdravega humorja, nebroj dobrih dvotipov, krasnih melodij, arij in petja ter bodo vsi, ki iščejo v kinu zabavo in smeha, v polni meri prišli na svoj račun.

Iz Celja

— V logarsko dolino. Mestni avtobus vozi do preklica ob sobotah popolnoma iz Celja ob navadni uri do zavetišča Slov plan. društva v Logarski dolini, in se vrata v nedeljah in ponedeljkih zjutraj od zavetišča v Celje. Postojanke v Logarski dolini, to je Tillerjeva hoda in Piskernikovo zavetišče so vse leto otvorene in z jedili in pijačo izvrstno založene. Baš v teh jesenskih dneh je najlepši razgled po planinah, ker je zrak čist in ni vročine. Ne zamudite ugodne prilike, da si še pred zimno vsaj par dni okrepčate duh in telo v prelepi okolici. Iz zavetišča v Logarski dolini je mnogo enodnevni izletov v Savinjske planine. Vsi vršaci so še brez novega snega in je dostop na iste v vseh mogočih kombinacijah mogoč raynotako kot meseca julija ali avgusta. Savinjska podružnica Slov. plan. društva pa opozarja, da sta Kobecov dom na Korosi in Frischautov dom na Okrešlju že zaprti.
— Dežurno lekarniško službo v Celju bo imela od danes do vključno petka 26. septembra lekarna »Pri križu« na Kralja Petra cesti.
— Sveženj majnih ključev na jekleni verižici je bil izjubljen 17. t. m. zvečer od Slomškovega trga skozi Gosposko ulico in po Masarykovem nabrežju nazaj do Slomškovega trga. Najdilec naj jih odda proti dobri nagradi na Slomškovem trgu 4.

ELITNI KINO MATICA!

Harry Liedtke
ima simpatičen glas in poje kot
Korvetni kapitan

Gjorgjič in Petra Živkovič. Med preprijom je Helena pograbila debelo poleno in oplazila nasprotno tako močno po glavi, da je obležala mrtva.
— Samomor sladoledarja. V Dubrovniku so našli t. dni v delavnici v ulici Sv. Barbare obešenega Andrio Miodraga. Obesil se je na žico. Vzrok samomora so bile baje družinske razmere.
— Tatinski in vlomilski ciganl. Nedavno je bilo v Siraču pri Daruvaru vlomilno v blagajno šumskega podjetja »Croatia« in odnešeno okoli 300.000 Din. Sedaj so orožniki vlomilcem prišli na sled. Gre za cigansko tolpo iz Vitrovice. Orožniki so cigane preiskali, slekli so cigansko Maro do gola in našli pri njej skritih 52.000 Din. Cigane so izročili sodišču.
— Poskušen samomor ugednega zdravnika. V Subotici je t. dni vzbudil veliko pozornost poskušen samomor ugednega zdravnika dr. Mirka Wilhelma, lastnika moderne sanatorija. Mož je zaužil večjo dozo morfijskega hipu, ko se je pojavil dektektiv pri njem in ga hotel aretirati. Njegov stanje je zelo kritično. Poskušen samomor dr. Wilhelma je v zvezi z afero dr. Matjašovega, odnosno s smrtjo nesrečne služkinje Lize Kupilovič, o čemur smo poročali včeraj. Kakor znano, je služkinja podlegla posledicam odprave telesnega plodu. Operacijo je napravil dr. Matjašovski, čeprav je vedel, da je skrajno nevarna, kajti dekle je bilo že sedem mesecev noseče. Dr. Matjašovski, ki je bil aretirán, je trdovratno zanikal krivdno, toda sodišče ima v rokah dokaze. Dr. Matjašovski je sodišču ponudil 100.000 Din kavljuje, če ga začasno izpuste. Ker pa sodišče njegovi prošnji ni ugodilo, je izdal tudi svojega tovariša dr. Wilhelma kot soudeleženca. Izpovedal je, da mu je dr. Wilhelm pisal, naj napiše izjavo, da je prišlo dekle v njegov sanatorij že s hudo vročino. Zato je preiskovalni zdravnik poveljal k sebi dr. Wilhelma. Mož je zastlil nevarnost in se je hotel zastrupiti. Sodišče je odredilo tudi aretacijo Lize Schafjerjeve, pri kateri je bila služkinja uslužbenca. Gospodinja je baje služkinjo nagovarjala, naj si pusti odpraviti telesni plod.

Iz Ljubljane

—lj Častni večer Frana Rusa. Drevi poje Foersterja »Gorenjski slavček«. Predstava se vrši kot častni večer znanega pevca, zborovega tenorista g. Frana Rusa. Sodelujejo: ga. Ribičeva, gdnca. Španova, ga. Jermanova, gg. Gostič, Grba, Zupan, Simončič, Janko, Sekula in drugi. Dirigent g. ravnatelj Polič. Vabljeni so vsi prijatelji lepe pesmi, da počaste vztrajnega pevca o priliki njegovega zasluženega jubileja.
—lj Vsem vodstvom o. n. š. in vsem zadrugam v Ljubljani. Pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah se prične 1. oktobra 1930. Vpisovanje se vrši v nedeljo, dne 28. septembra od 9.—12. dopoldne na dekliski osnovni šoli pri Št. Jakobu za vajuške ženske umetne oblačiline in pletilne obrti, na I. deški osnovni šoli na Ledini za kovinske obrti, na II. deški osnovni šoli na Cojzovem grabnu za stavbne obrti, na III. deški osnovni šoli na Vrtači za splošne obrti in na IV. deški osnovni šoli na Prulah za moške umetne, oblačiline in pletilne obrti. V smislu § 99 b in § 100 obrtnega reda so dolžni brez izjeme vsi vajenci in vajuške obiskati obrtne nadaljevalne šole. Nanovo vstopivši vajenci in vajuške morajo k vpisovanju prineseti zadnje šolsko izpovedilo oziroma šolsko odpustnico, učno pogodbo in 22 Din kot

Smeš in zabava!

Harry Liedtke
igra krasno klavir v veseli komediji
Korvetni kapitan

drž. uradnika. 82 let, Tržaška cesta 27; Marija Tafnar, trgovka, 71 let, Zaloška cesta 11. — V bolnici: Svetozar Gregorevič, žel. uradnik, 36 let, Jagodina; Milan Zepek, sin žel. uslužbenca, 4 meseca, Sv. Peter 106; Igo Hvastja, trg. sotrudnik, 19 let, Savlje 11; Franc Petje, sin posestnika, 13 let, Klanc 5; Marija Martinčič, učiteljica, 57 let, Gor. Jezero pri Starem trgu; Ivan Narobe, mlinar, 53 let, Šmarca 73; Ferezija Zelnik, delavka, 40 let, Sora pri Medvodah; Gvido Korentan, sin žel. uradnika, 8 let, Topniška ulica 12; Franc Levstek, delavec, 74 let; Samuela Finta, žena kiparja, 35 let, Budapest; Jakob Kovač, posestnik, 46 let, Sava pri Litihi; Matjev Drenovec, posestnik, 60 let, Trboje 52; Maksa Zahrastnik, sirota, 5 let, Stari dvor 19.

—lj Prostovoljno gasilno društvo na Barju priredi v nedeljo dne 21. t. m. ob 5. uri vinske trgatve v novoizgrajnem domu na flovici. Poleg grozdiča so na razpolago sveže krvavice in seveda dobra vinska kaplica. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje barjanskih gasilcev odbor. 476a

—lj Sokol I. na Taboru obvešča vse one, ki so prijavili svoj pristop k društvu, da se bili sprejeti kot člani v seji uprave 17. t. m. Odlotki o sprejemu se jim bodo dostavili v bližnjih dneh po inkasantu, po katerem naj se ob enem poravnajo predpisani društveni prispevki, v kolikor tega še niso storili.
—lj Portugalka prvovrstna se toči v restavraciji Hotela Miklič po 16 Din liter.

—lj Plesna sezona 1930-31. Društva, korporacije, klubi, in privatne družbe, ki bi želeli imeti svoje taktične plesne šole pa še nimajo strokovnega učitelja ali tozadnega dvorane, naj se takoj pisмено obrne na plesnega mojstra g. Jenka — Gosposvetska c. 14. — Ljubljana. 476-n
—lj »Pri Tičku na Gričku« se toči dober mošt. 474n
— Pletenice, trikotniki (zimsko perilo), nogavice, rokavice, najceneje pri Osvald Dobeic, Ljubljana. Pred Škofijo 15. 73-T

Pri odebelleosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefove« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

PRI MODISTKI

— Možič, meni je najbolj všeč tale klubok. Če pa misliš, da mi najbrčeje pristoja opile, vzamem pač oba.

Poincaré – Bulić – carica – Rasputin

Odlomek iz spominov bivšega francoskega prezidenta Raymonda Poincaréa

Poincaré je izdal spomine v posebni knjigi, ki se imenuje »V službi Francije«. Dolej je izšlo pet zvezkov, ki obsegajo Poincaréjeve spomine od leta 1911 do 1914. Iz teh spominov posnemamo nekaj stavkov, ki pričajo, kako napet je bil položaj zadnja leta pred svetovno vojno.

Avstrija in Nemčija

Ali je bila Nemčija, v kateri je vladal militarizem, vsaj pripravljena zadržati Avstriji igrati se s sabljó svojega velikega zaveznika? Jules Cambon je nam povedal baš nasprotno. Nemčija se je sicer neprestano jezila na Avstrijo, toda bila je vajena popuščati ji. Cutila je dobro, da je ogrožena z notranjim razpadom in izpodkopana od znotraj po zatiranih narodih, da ni sposobna reorganizirati se v liberalnem federalizmu in da išče v utrditvi gospodarstva Madžarov in Nemcev krhko in umetno ravnesve. Videla je tudi dobro, da so finance dualistične monarhije vedno bolj padale pod težo novih izdatkov za vojsko, razumela je, da postaja Avstrija v trovezni breme in prisklednik, pripravljen vedno ovirati skupno delo in uganjati ekstravagance. Ker je pa šlo navzlic vsemu za habsburško državo, ki je odpirala skominam germanizma pot na vzhod, se Nemčija ni mogla in ni hotela ločiti od nje. Ni si upala niti zadržati je, ko se je emancipirala od njenega varuštva. In vendar je pokazalo l. 1913 nastopanje Avstrije zdaj proti Črni gori, zdaj proti Srbiji ali Grčiji, kako daleč je dvojlava monarhija razgrznjena in impulzivna in kako je lahko vsak hip prisiljena iskati izhoda iz svojih notranjih homatij v zunanjih pustolovščinah.

Poincaré in msgr. Bulić

Pogosto se spominjam potovanja v Split in Solin, na katerem so mi mnogi odlični moške zaupno povedali, kako težko prenašajo avstrijski jarem. Prišel sem v deželo, da bi videl razvaline Diodicejanove palače. Poslal sem vodji izkopin in konservatorju muzeja msgr. Buliću priporočilo pismo, katero mi je bil dal zanj njegov učeni kolega in prijatelj Charles Diehl. V Split sem pa prišel slučajno in nevede baš na praznik Franca Jožefa in msgr. Bulić, katerega je zadržala njegova uradna funkcija na oficijelni proslavi, mi je poslal nekega gimnazijskega profesorja v gala uniformi z naročilom, da mi bo čez nekaj ur docela na razpolago. Ko je prišel dotični profesor k meni, je zaklical: »Gospod, vidite me v uniformi sužnja!« In msgr. Bulić sam je pozneje, ko se je rešil svojih obveznosti in me spremljal ljubezljivo po Solinu, vpletal v najine dolge pomemke, med katerimi mi je dejal dragocena pojasnila o rimski nekropoli, o Porta Subura in Porta Caesarea, melanholične misli o neznozem zaslužnjaku Slovanov v Avstriji. Videl sem msgr. Bulića pozneje znova, ko je prišel l. 1919 v Pariz na mirovno konferenco braniti zahteve Jugoslavije. Sicer pa nisem dvomil, ko sem se izprehajal z njim v njegovih domovini, da se bo njegovo proročanje nekoč izpolnilo. Bil je prepričan, da bo smrt cesarja Franca Jožefa signal za osvoboditve in neprestano je ponavljal: »Avstro-Ogrska pomeni v tej obliki žalitev volje narodov, človeške svobode, pravčnosti in zdrave pameti. Naj Evropa hoče ali neče, tako slabo organizirana država je obsojena na skorajšnjo smrt.«

Pariz zve za sarajevski atentat

Predsedoval sem 18. junija na Quai d'Orsay skupnemu obedu predstavnikov republikanskega provincijalnega tiska in

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

Bila sta presenečena, ko nista zagledala trupla. Sredi ceste je ležalo kolo, toda o mladeniču, ki se je peljal na njem, ni bilo duha ne sluha. Kar se je prikazal iz grmovja ob jarku obraz. Okrogel, mlad, začuden in presenečen obraz, ves blaten.

— Prokletto! — je zagodrnjal obraz srdito. In iz jarka se je skobacal požasi mladenič nizke, okrogle postave in Petrovih let. Na sebi je imel nekaj, kar so bile nekoč neomadeževane bele flanelaste hlače in suknjič, katerega si je bil menda izmislil kak prismojen kubit, ko se ga je loteval delirium tremens. Mladič je napenjal vse sile, da bi se čim prej otresel rodne sušeske zemlje, ki se ga je držala s prevlečko bratsko ljubezljivo, pa ni šlo. Jarek je bil namreč globok in ponoči je bilo Zamrmlal je nekaj sam pri sebi in stopil k avtomobilu.

— To mi boste drago plačali! — je vzkliknil in srdito pogledal Petra.

s prirsčno kolegijalnostjo so me sprejeli za mizo. Popoldne so se vršile velike konjske dirke v Longchampu. Po stari navadi sva se jih morala s soprogom udeležiti. Vreme je bilo krasno, ko sva se odpeljala med gostim špalirjem brezskrbne in vesele množice proti Longchampu. Nikoli ne bo dovolj ocenjena usluga, ki jo stori sonce popularnosti poglavarju države. Na predsedniški tribuni sva se sestala s predsednikom obeh zbornic in z diplomatskim zborom. Za najine goste je bil pripravljen buffet. Jasno nebo, naval gledalcev, eleganca toalet, krasota dirkališča v neizmernem okviru zelenja, vse je nam obetalo divno popoldne. Nekam raztreseno sem sedel z očmi iskrim konjem v diru, ko so mi nenadoma prinesli brzojavko Havasove agenture, ki je nas vse presenetila. Zvedeli smo, da je bil nadvojvoda-prestolonaslednik Franc Ferdinand med posetom Sarajeva s svojo morganatično soprogo vojvodinjo Hohenberško smrtno ranjen. Nanj sta bila izvršena po vrsti dva atentata. Prvega je izvršil neki tipograf srbske narodnosti, toda avstrijski državljani po imenu Cabrinović, ki je vrigel ročno bombo, pa je zadel samo mimoidoče, drugi atentat je pa izvršil student Princip, tudi avstrijski državljani, ki je večkrat ustrelil z browningom skoro iz neposredne bližine na nadvojvoda in vojvodinjo. Njega je zadel v glavo, njo pa v trebuh. Oba so prepeljali v konak in čez nekaj minut sta umrla.

Ceprav to poročilo še ni bilo oficijelno, sem smatral za svojo dolžnost izročiti ga avstro-ogrskemu poslaniku grofu Secezu, ki je sedel na tribuni blizu mene. Prebledel je, vstal in me prosil, naj mu dovolim vrniti se na poslanstvo, da počaka tam neposrednega poročila svoje vlade. Drugi poslaniki, obveščeni o dogodku, niso odšli in moral sem torej ostati med njimi do konca tekme. Govoril sem pa ves čas samo o tem umoru in političnih homatijah, katere lahko povzročijo. Eni so vpraševali, kaj bo s habsburško monarhijo, kajti otroci nadvojvode in njegove morganatične žene so bili na zahtevo cesarja Franca Jožefa izključeni od nasledstva. Drugi so se vznemirjali, da bo balkanski problem zvenel in mnogo ostreje sprožen. Rumunski poslanik Jahovary je bil zelo zamišljen. Bal se je, da bi zločin ne dal Avstriji preteve zanetiti vojno.

Pri carici

Carica me prosti, naj sedem v njenem budorjarju v naslanjač tako, da si bova gledala iz oči v oči. Pripoveduje mi, da je car baš sprejemal delegacijo rumunskih častnikov, ko sem stopil v vilo. Ostanem torej nekaj minut sam z materjo in otroci. Je to res tista žena, tista princesa Alice Hesenska, tista carica Aleksandra Feodorovna, o kateri krožijo v Rusiji in drugod toliko čudnih govoric? Kar mi pripovedujejo tu, potrjuje ono, kar mi je pravil v Parizu grof Gontaud-Biron. V carjevo rodnino je prišel ruski muzik, oženjen, rodbinski oče, nepismen. Imenuje se Grigori Rasputin. To je pustolovec ali fanatik, ki ima izredno moč spreobračati ljudi v svojo vero. Ima nepojmljiv vpliv na celo vrsto dam visoke aristokracije. Nekatero kar nore za njim. Javno se puljo za njegove svete poljubne in božanje. Vpričo vseh živi razuzdano in škandalozno življenje. Toda v samem svetem synodu ima toliko pristašev, kolikor nasprotnikov in mnogi so prepričani, da izpolnjuje božje poslanstvo. Nad carico je dobil čudovito oblast. Stolypin ga je skušal odstraniti. Rasputin je prokoroval: »Ta človek mi je hotel škodovati. To je zanj zelo žalostno. V duhu že vidim, da postane žrtev svoje zmote.« In Stolypin je bil res umorjen. Prestrežen in izročil je menda carju pismo, v katerem je pisala carica Rasputinu: »Odpočijem se samo na tvojem srcu.«

Tudi Kokovcev je hotel zatrepi ta usodni vpliv, pa si je sam zlomil vrat na njem. Paleolog, ki mi je pripovedoval vse te podrobnosti, jih je zvedel deloma od velikega kneza Mihajloviča, deloma

pa od velike kneginje Vladimirovne. Pripomnil je sicer, da ne verjame, da bi bila carica zakrivila zakonolomstvo. Ljubi svojega moža in tudi on njo ljubi. Je dobra mati. Zaveda se svojih dolžnosti in pazi na svoje dostojanstvo. Ker je pa nevrastenična, a poleg tega ima premaknjeno materino in hudo srčno napako, je našla v tem podjetnem in robatem človeku nekakšnega tajnega tolažnika, s katerim ima, kakor pravijo dolge mistične pomemke.

»Hudobnega duha« je izganjal

Dobil je nad njo tako čudovito oblast, da sme vsak večer v njeni navzočnosti pod pretvezo, da mora izgnati hudobnega duha, brskati z rokami pod odejo velikih kneginj, ki so že legle slečene k počitku. Niti carica, niti njene hčerke niso nikoli dvomile, da gre res za izganjanje hudobnega duha in za božji blagoslov. Pred 14 dnevi je pa neka mlada dama sunila Rasputina z bodalcem na njegovem nočnem pohodu. Bilo je rečeno, da je njegovo življenje v nevarnosti. Tik pred mojim prihodom se je pa razburjenje docela poleglo. Je morda ta muzik umrl? So mar hoteli njegovo smrt carici utajiti? Ali je pa živ? In kam se je skrnil, če je živ? Paeolog pravi, da nihče tega ne ve. Gotovo pa je bila carica obveščena, da je bil težko ranjen in da so umirajočega odnesli. In vendar je mirna, smehlja in človek bi mislil, da živi samo za svojega moža in svoje otroke.

Letalec Raab

pobegnil v Ameriko

Znani nemški letalec Raab, solastnik tovarne Raab-Katzenstein, katerega smo videli lani tudi v Ljubljani na letalskem mitingu, je pobegnil v Ameriko, kamor je odnesel tudi važne načrte konstrukcij novih letal. V Ameriko jo je pobrisal najbrž zaradi skandala, ki je dvignil v športnih in industrijskih krogih mnogo prahu. Tovarna Raab-Katzenstein je namreč prišla nedavno v konkurz, pozneje je bila pa obnovljena pod firmo »Renska družba za letalsko industrijo« v Trefeldu. Tovarna si je skušala pomagati v prvi vrsti s prirejanjem letalskih akrobacij.

V začetku je šlo vse gladko, podjetje je lepo napredovalo, nekega dne je pa ves denar obnovljenega podjetja izginil. Nemški listi poročajo, da zadene krivdo Raaba. Mož je svojim upnikom navetzel, da mora odpotovati po trgovskih opravkih na Švedsko in da se bo vršil občni zbor delniške družbe, čim se vrne. Ko so se pa delničarji v četrtek zbrali, je prišla namesto Raaba iz Amerike brzojavka, v kateri Raab sporoča, da se kmalu vrne. Seveda mu nihče ne verjame. Raabova nesolidnost se je pokazala tudi na letalski prireditvi v Ljubljani.

Tri strani romana

za 800.000

Bogati čikaški trgovec Mr. Charles Halaguay zelo rad čita detektivske zgodbe. Nedavno se mu je pa pripetilo nekaj, kar je njegovo ljubezen do take literature znatno ohladilo. Mož se je odpeljal iz Chicaga po trgovskih opravkih. Med vožnjo se je hotel kratkocasiš s čitanjem zanimive detektivske zgodbe. Ker je trajala vožnja več ur, je vzlet s seboj detektivski roman, katerega je kupil pred odhodom vlakla na kolodvoru. Bil je roman z mnogo obetajočim naslovom »Maharadžina tajna«. Halaguay je kar požiral stran za stranjo, da bi prišel čim prej do tajne, toda pri takih romanih se zagonetka razvzolja navadno šele na koncu. Toda baš konca v romanu ni bilo, kajti zadnje tri strani so manjkale.

Kot ljubitelj detektivskih zgodb Halaguay ni mogel biti zadovoljen, da roman ni imel konca. Čim se je vrnil s potovanja, se je obrnil na največje čikaško založništvo, naj mu pošlje nov izvod dotičnega romana. Dobil je pa odgovor, da je izšel roman že pred 30 leti in da se zdaj sploh ne dobi. Bogati trgovec bi pa ne bil pravi American, če bi ne našel iz takega položaja izhoda: Takoj je poslal v novine oglas, da plača 3000 dolarjev dotičnemu, ki mu prinese v treh dneh zadnje tri strani romana »Maharadžina tajna«. V treh urah je do-

Se se lasje hitro in lahko češljajo

napravil je to

PARFUMERIE ELIDA
DONNEILTIRES DE MOUSSE
ELIDA SHAMPOO

bil pet popolnih izvodov napetega detektivskega romana. Prvemu, ki mu je prinesel roman, je takoj izplačal 3000 dolarjev, druge štiri je pa zapodil. Toda vsi štiri so ga tožili, moč je tožbo izgubil in vsakemu je moral plačati 3000 dolarjev. Za tri strani romana je torej plačal 15.000 dolarjev ali v naši valuti 840.000 Din.

Zadnja pomoč.
— Imenujte mi kako sredstvo za poštenje, gospod kandidat.
Kandidat imenuje skoro vse.
— Kaj bi pa storili, če bi vse to nič ne pomagalo?
— Poslal bi pacienta k vam na izpit, gospod profesor.

Smola profesorja Piccarda

Kako je bilo v Avgsburgu, kjer se je hotel profesor Piccard dvigniti 16.000 m visoko

— Ste pripravljene dr. Kipfer? vpraša profesor Piccard svojega asistenta in vstane, da bi se bolj poudaril nesost odločilnega trenutka.

— Na življenje in smrt, je odgovoril asistent in dvignil roko, kakor k prisegi.

— Prav pravite: in na smrt. Mislim, da veste, kaj naju čaka, če se polet ne posreči. Vi vsaj niste vezani, jaz sem pa oženjen in oče.

Dr. Kipfer pogleda v tla: Samo po imenu sem svoboden, kakor izvolite vedeti, gospod profesor.

Na strogem profesorjevem obrazu zaigra dobronamerni smehljaj:

— Vem, moja hčerka Alma in vi... Upam pa, da pojde vse gladko. Oporoko ste gotovo deponirali pri notarju. Jaz tudi. Ob 2. ponoči na svidenje na letališču.

Ob 8. zjutraj. Ves Avgsburg je na nogah, zbralo se je mnogo radovednežev tudi iz drugih krajev Nemčije ter več učenjakov iz inozemstva. Hermetična gondola stoji trdno na tleh. Napolnjeni balon se guga nad njo, napetost je vedno večja. Prvi človek se dvigne — stratosfero, 16.000 m visoko se dvigne prvi človek — Nemeč.

Trenutek odhoda v neskončno prostranstvo se približa. Profesor Piccard in njegov asistent pregledata zadnjič vse vijake in cevi. Napoči najtežji trenutek. Prof. Piccard se posavlja od svoje soproge in otrok. V sencih balona utriplje dvoje mladih src v ljubezni, strahu in nadah. Asistent se posavlja od Alme... Imate sviter, dragi? — vpraša dekle. — V stratosferi bo strašna zima.

Ce moreta, vzemita s seboj vroče kave. Svečan trenutek. Pogumni učenjak in njegov nič manj pogumni asistent sto-

pita med nepopisnim navdušenjem množice v gondolo. Od vseh strani ju pozdravljajo, eni vihte klobuke, drugi mahajo z robci prvima potnikoma v svetovno prostranstvo v pozdrav. Svečanost tega trenutka se ne da popisati. Končno gondolo zapro, privijejo vijake, da sta potnika hermetično zaprta, in začuje se povelje: »Izpustite ju v božjem imenu v stratosfero!«

14. septembra so pa poročali iz Avgsburga: »Ko bi se moral prof. Piccard dvigniti, so ugotovili, da se gondola sploh ne more dvigniti, ker se niti od tal ni ganila. Tudi ko so pometali ves balast iz balona, se ni mogel dvigniti.«

Vijaki so torej zopet popustili, gondolo so odprli. Oba potnika sta med velikim navdušenjem s težavo zlezla iz gondole. Nobeno oko ni ostalo suho, ko je profesor objel svojo ženo in otroke. V sencih balona je zopet utripalo dvoje mladih src: Asistent in Alma... Asistent je imel na sebi sviter...

OTROŠKE NOGAVICE ZIGOM KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

prineslo tako nepričakovano? Ostanete tu ali ste šamo na potovanju?

— Upam, da ostanem tu. Kaj pa vi?
— Jaz sem stalno tu, gromska strela! — je odgovoril Bellerby in pokazal na usodna vrata. — Ali veste, da je to zame prav za prav velika sreča? Ves čas nisem videl tu žive tuje duše. — Ozrl se je na Jeanno Craigovo in jo nekaj časa nepremično gledal. Na obrazu se mu je poznalo, da občuduje njeno lepoto. Očividno je čakal, da ga Peter predstavi.

Peter je bil v zadregi. Rdečelasega dekleta še ni poznal dolgo, toda to je zadostovalo, da mu je bila neprijetna misel, da se hoče nekdo vrniti med njega in njo. Najraje bi bil odslovil Bellerbyja, ne da bi mu predstavil Jeanno. Toda kmalu si je premislil; spoznal je, da to ne gre, vsaj v takih razmerah ne. Vzdihnil je in se obrnil k dekletu, ki je radovedno ogledovalo debeluhastega fanta. Petru se je delo odveč, da ga gleda.

— Gospodična Craigova, dovolite, da vam predstavim svojega prijatelja iz mladih let — gospoda Bellerbyja. — Zelo me veseli, — je dejal Bellerby in se lepo po vseh pravihli priklonil. — Pozdravljena v našem kraju!
— Dekle je priklamo z glavjo.
— Bellerby? — je ponovila. — Ste

— ste morda v sorodu s sirom Walterom Bellerbyjem? — Seveda sem. To je moj oče, — je odgovoril debeluhasti mladenič. Bil je očividno presenečen. Torej nas poznate? Kdo bi bil mislil, da smo tako slavni! Toda ne spominjam se, da bi — hotel sem reči —

— O, vem, da me ne poznate, — je dejalo dekle, — in jaz vas tudi ne poznam. Čisto slučajno sem se spomnila vašega imena. Čutila sem vaše ime nedavno v novinah.

— A tako. Da, to je mogoče. Gotovo je bilo v zvezi s starimi mojstri. Moj oče je namreč naravnost zaljubljen vanje. — je razlagal Bellerby z glasom, s katerim se govori o zahtevah razvajenih otrok. — Ne razumem, kaj najde na njih lepega. Toda kaj hočemo, menda že mora tako biti.

Ali vas take reči zanimajo?
— Zelo, — je odgovorilo dekle.
— No, moj stari bi bil neizrečeno vesel, če bi vam mogel pokazati svojo zbirko. Na to vam se najboljši spozna. Ostanete golgo tu?
— Ne vem. To bo odvisno od mnogih reči.
— Razumem, — je dejal Bellerby, ki se je pa motil, kajti dekle pri tem niti mislilo ni na Petra.

— Z gospodično Craigovo, — je posegel v pogovor Peter misleč, da bo najpomembnejše takoj pojasniti debeluhastemu fantu položaj, da ne nastanejo pozneje mučna nespomagumljenja, — z gospodično morava najprej urediti neko neprijetno zadevo.

In kratko je pojasnil Bellerbyju, kako se je bil z dekletom seznanil. Niti z besedico pa ni omenil, kako ga je bila, kresnila po glavi.

— No, ta je pa dobra! — je vzkliknil Bellerby, na katerega je napravilo Petrovo pripovedovanje globok vtis. — To je pa res imenitno. Torej nimata niti stanovanja, da o drugih rečeh sploh ne govorim. — Smilila sta se mu. Pomislil je in nadaljeval: Vesta kaj, pojdi za menoj in pomenita se z mojo materjo. Ona pozna vse ljudi daleč na okrog in prepričan sem, da vaju spravi pod streho.

— Hvala, — je dejal Peter. — Toda tu se ne moreva dolgo muditi. V Wellbridge morava po jestvine.

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za leto 1930?

**NAJVEČJA IZBIRA BLAGA
ZA ŠPORT IN TURISTIKO PRI
A. & E. SKABERNĚ, LJUBLJANA**

Fotografske povečave slik

na preprodajalce, v najboljši izdelavi, poceni pri
NAVODU ZA POVEČAVANJE FOTOGRAFSKIH SLIK
**Richard Sterzer, Wien X.,
Favoritenstrasse 150.**

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji,

otroški in igračni vozički, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„Tribuna“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, KARLOVŠKA CESTA ŠTEV 4.

Sigurna eksistenca v Karlovcu

Manjša trgovina s papirjem, galanterijo, parfumerijo in prodajo časopisov, ki je že 10 let dobro uvedena, se ceno PRODA zaradi otvoritve drugega podjetja.

IVAN DRECHSLER, KARLOVAC
Zagrebačka ulica 4.

Zahtevajte gratis v svojo hišo naš bogato ilustriran

KATALOG

krasnih in modernih predmetov za gospodinjstvo in gospodarstvo. — Dopisnica zadostuje. — Stvar je vredna poizkusa.

I. razpošiljalnica „OMNIA“
Ljubljana, Miklošičeva cesta 14.

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poteg hotela Strukelj)

Entljanje, ašuriranje, predtiskanje takoj!

Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA

s 32 peres v sedežu in 4 v zglavju; velikost 185 x 78

Cena Din 570.— do 850.— po izbiri preoblike. — Zahtevajte vzorce!

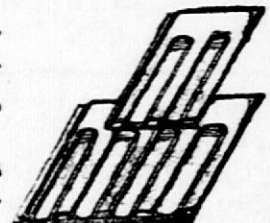
najboljši material!

RUDOLF SEVER, Ljubljana,
Marijin trg št. 2

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovških opekarn »ILOVAC«, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

»ESONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Najboljši brnski blažovi

Zajamčeno čistovoljnene
moške in damske blagove
zadnjih novosti za

jesensko in zimsko sezijo
raspoložljiva starorenomirana zaloga tvornice sukna

SIEGEL-IMHOF, BRNO

Palackého tř. 12, Českoslovaška.
Najboljša izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoj in poštnine prosto.

BLAGO ZA JESEN

Kongresni trg 15

nasproti nunske cerkve

V VELIKI IZBIRI IN NAJCENEJE PRI TVRDKI

NOVAK LJUBLJANA

ANGLEŠKO IN ČESKO NAJ-
PREUREJENE GOSTILNE
NOVEJŠI VZORCI. MODNE
BARVE. SPEC. KVALITETNE
KUPONI ZA POSAMEZNE
OBLEKE, SUKNJE, DAMSKE
PLAŠČE

Orožje

in municijo za lov, šport in obrambo v vseh svetovnih znamkah po najnižjih cenah priporočila puškarna Fr. Sevičnik, Ljubljana, Židovska ul.

Deset krojaških pomočnikov in 1 prikrojevalca,

ki bi me kot tak nadomeščal v moji odsotnosti, sicer pa delal, sprejme Joško Žnidar, krojač jugoslovenskih rudarjev v Cupriji, Srbija. 2481

Ako želite kupiti

NA OBROKE

obrnite se na

**Kreditno združenje
detaillnih trgovcev**
r. z. o. z. v Ljubljani

NOVA MESNICA

lepa, v centru Zagreba, napredaj. Ponudbe na naslov: Franjo Jakopović, Zagreb, Padočeva ulica 7. 2482

DOBRO DOMAČO HRANO

za dve osebi v bližini glavnega kolodvora se išče. — Ponudbe pod »Dobra hrana 2472« na upravo »Slov. Narodac«.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Stari trg 32. Ljubljana.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kot tudi s tremi najmodernejšimi tovornimi avtomobili po 2, 3 in 7 ton nosil. prevzema

ŠPEDIČIJA TURK
Ljubljana, Masarykova c. 9.
Telefon interurban št. 2157.

Pred uporabo

Po uporabi

Prava uteha za živčno bolne

je moje ravnokar izišlo razjasnilo. V tem razjasnilu se objavljajo mnogeletne izkušnje o razlogih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. Ta evangetij zdravja pošljemo vsakomur, ki ga pismeno zahteva od dolnjega naslova.

Tisoči zahvalnic dokazujejo nenadkriljiv, edinstven uspeh neumornega, vestnega raziskavanja za dobrobit trpečega človeštva.

Kdor pripada veliki četi živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, tesnobi, oslabljenju spomina, živčnem glavobolu, nespečnosti, želodčnih motnjah, preveliki občutljivosti, bolečinah v sklepih, splošni ali delni telesni slabosti ali drugih neštevilnih pojavih

mora zahtevati mojo knjižico utehe!

Kdor jo pazljivo prebere, pride do utešljivega prepričanja, da eksistira enostavna pot do zdravja in življenjske radosti!

Ne čakajte, temveč pišite še danes!

ERNEST PASTERNAK, BERLIN SO., Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 315

ZAHVALA

V naši težki srčni bolesti vesled nenadne izgube našega ljubljenelega soproga, očeta, brata in svaka, gospoda

Franca Bučarja

restavraterja hotela Lloyd

smo prejeli izrednih dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša našo neizmerno žalost. Posebno zahvalo smo dolžni č. dubovščini, gg. pevcom za ganljive žalostinke, vsem darovalcem vencev in šopkov ter vsem, ki so pokojnika v tako lepem številu spremlili k poslednjemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 22. septembra ob 6. uri v franciškanški cerkvi.

V Ljubljani, dne 20. septembra 1930.

Globoko žalujoči ostali

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom se odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5

V nedeljo otvoritev nanovo preurejene **GOSTILNE** v Rožni dolini 3 (pri Končanu). — Za obilen obisk je pripravljena
Franc in Amalija Vesel (prej pri »Sodčuku«) 2478

ČOLNI

na Ljubljani se izposojujejo za transformatorjem v Trnovskem pristanu. 2487

Za soboslikarska dela se priporočila **Fran Ambroz**, Ljubljana, Rimska cesta 11. — Najnovejši vzorci. Cene nizke. 2479

POSESTNIK.

34 let star, kristjan, poleg izbornega gospodarstva lastnik lepo urejene hiše, išče zvesto soprogo, dobro gospodinjico. Ker je sam v dobrem materijelnem položaju pri izbiri soproge ne gleda na doto, temveč na dobre lastnosti. Odgovore s polnim naslovom pod sifro »Sigurna budućnost« na upravo »Slovenskega Naroda«. 2485

Vsa pleskarska in soboslikarska dela izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ

družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

RADI BOLEZNI

prodam restavracijo »Ruska Lira« v Beogradu, Dvorska ulica št. 11. Zelo dobro uveden promet, ima 5 restavracijskih sob, najlepši vrt, dvorane za svečanosti in separe, kakor tudi 6 sob veliko stanovanje za služinčad, 2 kleti in pralnice. Pojasnila daje lastnik Marko I. Garapič. 2483

INSTRUKCIJE

iščem po zmerni ceni. Oče me sili v lemenat, jaz hočem na univerzo. Odreka mi vsako pomoč. Sem trdne volje, zdrav in imam pogum, da se prebijem skozi trda leta visokošolskega študija. — Prosim za ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod »Trdna volja«. 2476

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporočila najboljšje tambure, žice, škole, partiture i ostale potrebitne za sva glazbala. — Odlikovan na pariskoj izložbi Cjenici tranko.

RADIO, RAZNE PALME.
1 sanke, 2 sekire, 2 posteljici in 1 zibelka za punčke, 2 koca, 2 site odeje, 1 nahrbtnik in dr. prodam zelo poceni. Naslov v upravi »Slov. Narodac«. 2477

Strojepisni pouk

se vrši vsaki dan zvečer od 6. ure dalje. Tečajji za začetnike in izvežbance. Učna ura 4 Din. Vpisovanje vsaki dan od 6.— 1/8. ure zvečer. Christofov učni zavod, Ljubljana, Domo-branska c 7/L 2294

Antiseptično prepariran
Čuvajte svoje največje blago —
ZDRAVJE
dokazano nedosegljiva!

LIKANJE

MOSKE IN DAMSKE
OBLEKE
18 Din

Obračanje 300 D

Garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, pošije, obrne Waller, Express, Ljubljana, Stari trg 19. — Na likanje se lahko počaka!

„R“

nove vrste lovske patrone, napolnjene z nemškimi Hasloch brezdimnim smodnikom in »GECO« patrone z nemškimi »Rothweil-skim« smodnikom — ima vedno v zalogi

puškarna **F. K. KAISER, Ljubljana**
Sprejemajo se tudi vsa mehanična dela v popravilo.

Mizarji in stavbniki

Zadostite svojim potrebam na vezanem lesu (Sperrplatten) pri tvrdki

»POSAVINA« k. d. za trgovino in industrijo

v Zagrebu, Petrinjska ulica 28,

ki ima kot glavni zastopnik za Jugoslavijo največjih tovarn na Poljskem in v Rumuniji

najbogatejše skladišče vezanega lesa (Sperrplatten) iz prvovrstne rusko-poljske jelševine in rumunske bukovine v vseh dimenzijah in debelinah.

Odprema po pošti ali železnici v vsa mesta. — Zahtevajte cenike! — Išče mo zastopnike za vsa večja mesta!

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog

domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks svamiški, plav-larski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/l

Makulturni papir

leži à Din 4—

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«